ПАХТА БАЙРАМИНГИЗ МУБОРАК!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

48 ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 266 (13.528).
1966 НОЯБРЬ 20 ЯКШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

Деҳқон бўлсанг ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида кузги шудгорлашнинг бориши тўғрисида 1966 йил 19 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — бир кунда ҳайдалган ер, учинчи стун — мавсум бошидан буён.

Самарқанд	1,5	39,7	Бухоро	1,4	13,1
Тошкент	2,4	38,3	Фарғона	1,1	12,1
Сирдарё	2,5	18,7	ҚҚ АССР	0,6	7,2
Қашқадарё	3.0	18,6	Сурхондарё	0,3	3,9
Андижон	2,0	16,5			
Хоразм	0,8	13,2	Республика бўйича	1,8	21,0

◆ Бугун ҳам «ПАХТА БАЙРАМИ» тантаналари давом этади.

◆ *Пахтакорлар, байрам томошаларига марҳамат!*

Оққўрғондаги «Ленинобод» колхозида келгуси йил мўл ҳосилга пухта замин яратилмоқда. Фотомухбиримиз А. Тўраев яқинда шу колхоз далаларида бўлиб, П. Тошхўжаев бошлиқ бригадада шудгорлаш қизғин бораётганлигини суратга олган.

БЕШИНЧИ МИЛЛИОН ҚАДАМИ

Ўзбекистон пахтакорларининг ғалабаси

Ўзбекистон водийлари бўйлаб хушхабар кезиб юрибди: улкан ғалаба қўлга киритилди. Пахтачилик тарихида биринчи марта 4 миллион тонна, ёки планда белгиланганидан 300 минг тонна кўп «оқ олтин» тайёрланди. Пахта ортилган машиналар карвони эса ҳамон пунктлар томон оқиб бораётир.

Ҳа, беш йилликнинг биринчи йили жуда баракали, қутлуғ келди. Қорақалпоғистон Автоном республикаси, Хоразм, Тошкент, Самарқанд, Андижон ва Бухоро областлари ҳозирнинг ўзидаёқ пахта етиштириш бўйича беш йилликнинг охирига мўлжалланган маррадан ўзиб кетдилар. Республика бўйича ҳар гектар ердан 25 центнердан ҳосил кўтарилди. Ҳолбуки, яқиндагина районлар эмас, балки айрим хўжаликлар ана шундай ҳосил етиштиришни орзу қилардилар.

Бу ютуқларнинг боиси нимада? Бу ютуқларнинг боиси шундаки, деҳқонларимиз ишлаб чиқаришни бошқаришда, меҳнатни ташкил этишда илмий далилларга асосландилар. Хўжаликка партия раҳбарлиги яхшиланди. Ўзбекистон партия ташкилоти қишлоқларда иқтисодий ишларни тўғри уюштиришга эътиборни кучайтирди. Суғориладиган ерлардан унумли фойдаланиш чоралари кўрилди. Фан янгиликлари ишлаб чиқаришга кенг жорий этилди. Пахтакорларнинг ўз меҳнатлари натижасидан моддий манфаатдорликлари оширилди. Бу улкан ғалабага ана шулар омил бўлди.

Самарқанд областини мисолга олайлик. Бир неча йил илгари бу областдаги кўпгина хўжаликлар қолоқ эди. Кейинги йилларда партия ташкилотлари, деҳқонлар фан янгиликларидан оқилона фойдаланиш тадбирларини кўрдилар. Бу тезда ўз самарасини берди. Икки йил ичида Самарқанд областида пахта ҳосилдорлиги гектар бошига 5 центнер ўсди.

Амударёнинг қуйи оқимида Хоразм воҳаси жойлашган. Яқингача Хоразмда ҳар гектар ердан 15-16 центнер пахта олинарди. Ялпи ҳосил 150 минг тонна атрофида бўлган. Областда ҳозир ҳам деярли ўша майдонларга чигит экилмоқда. Орадан 10 йил ўтар-ўтмас Хоразм мамлакатдаги пахтакор областлар орасида биринчи ўринга чиқиб олди. Хоразмда ҳар гектар майдондан ўртача 35 центнердан ҳосил олинмоқда.

Хоразмликларнинг тажрибаси ўрганса арзийдиган тажрибадир. Республиканинг бошқа областлари Хоразм тажрибасига асосланиб, суғориладиган ерларнинг ҳар гектаридан янада унумли фойдаланиш тадбирларини кўрсалар арзийди.

Кишилар тўғрисида ғамхўрлик қилиш — энг биринчи вазифа. Республика партия ташкилотлари пахтакорларнинг моддий манфаатдорлигини оширишга алоҳида эътибор бермоқдалар. Бу ғамхўрликни сезган пахтакорлар меҳнатга ижодий муносабатда бўлмоқдалар, янги-янги ташаббуслар кўрсатмоқдалар. «Малик» совхозидан хабар беришди: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган механизатор Жавод Кўчиев 300 тонна пахта терди. Марказий Фарғонанинг қўриқ ерларида жавлон ураётган Манноп Жалолов ўз машинасининг бункеридан хирмонга 365 тонна «оқ олтин» тўкди.

Мирзачўлдаги «Андижон» совхози комплекс механизациялашган бригадасининг бошлиғи Мамажон Дадажонов:

— Ўзбек пахтакорларининг тўрт миллион тонналик улкан хирмонида Сирдарёнинг ҳам 450 минг тонна «оқ олтин»и бор, — дейди қувонч билан. — 255 минг тонна пахтани ёки ялпи ҳосилнинг 57 процентини машиналар билан тердик.

Дадажонов Мирзачўлга янги келган. Илгари у Фарғона водийсида ишларди. Фарғонада унинг шинам уйи, гуллаган боғи бор эди. Республикада хизмат кўрсатган механизатор деган юксак унвонни ҳам ўша ердалигида олган. Кўксини меҳнат қаҳрамони Олтин Юлдузи безаб турибди. Лекин Мамажон юрак амрига қулоқ солиб Мирзачўлга келди. У бу ерда ҳам ўзини ишчан, уста пахтакор сифатида танитди. У пахта териш машинасини бошқариш билан чегараланиб қолмай, ўн механизаторни бу қутлуғ касбга ўргатди. «Ҳар бир механик-ҳайдовчи 3-4 ёш пахтакорни машинани бошқаришга ўргатиши керак!» деган шиор ана шу ерда юзага келди ва бутун республикага ёйилди. Ҳар бир пахтакор техникани билиши керак! Пахта етиштириш билан боғлиқ бўлган ҳамма ишлар машиналарнинг гарданига юкланадиган кунлар узоқ эмас. Шундай бўлади ҳам.

Бу йил мавсумда бир миллион 315 минг тонна пахта машиналар билан териб олинди. Бу рақамлар, республикада пахта етиштиришдаги энг машаққатли иш — йиғим-терим тобора кўпроқ механизациялаштирилаётганлигини кўрсатиб турибди.

Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги бўсағасида туриб, ўзбек пахтакорлари ўзларининг эртанги кунларига зўр ишонч билан боқмоқдалар. Тўртинчи миллион тонна пахта етиштириш учун бошланган кураш муваффақиятли якунланди. Энди бешинчи миллионга қараб қадам қўйилди.

Й. МУҚИМОВ,
(«Правда» мухбири).
Ўзбекистон ССР.
(«Правда»дан)

СУРАТЛАРДА: (юқоридан пастга) 1. Ҳазорасп районидаги «Коммуна» колхозининг механик-ҳайдовчиси Жамила Раҳимова. 2. Беруний районидаги Навоий номли колхознинг илғор механик-ҳайдовчиси Анор Нуруллаева. 3. «Ҳазорбоғ» совхози 1- бўлимининг кўзга кўринган механик-ҳайдовчиси ўртоқ Зоир Раҳимов. Бу азамат механик-ҳайдовчилар ўз агрегатларини моҳирлик билан бошқариб, 4 миллионлик улкан пахта хирмонимизга муносиб ҳисса қўшдилар.

Ш. Раҳимов, Р. Саидов ва А. Ким фотолари.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Г. П. Соколовга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор» фахрий унвони бериш тўғрисида

Республикада совхозлар қурилиши соҳасидаги катта хизматлари учун «Пахтаорол» совхози капитал қурилиш бўлимининг бошлиғи Герман Петрович **Соколовга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1966 йил 19 ноябрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ш. Ч. Айтметовга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор» фахрий унвони бериш тўғрисида

Саноат ва гидротехника қурилиши соҳасидаги кўп йиллик ишлари ва катта хизматлари учун Усмон Юсупов номли комбинат директорининг ўринбосари Шамет Чикаевич **Айтметовга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1966 йил 19 ноябрь.
Тошкент шаҳри.

ШУДГОРДА ГАП КЎП...

Беш йилликнинг биринчи қутлуғ йилида колхозимиз давлатга пилла, гўшт, сут, жун топшириш планларини муваффақиятли бажарди. Айниқса, пахтакорларимиз катта ғалабани қўлга киритдилар. Пахта тайёрлаш йиллик плани районда биринчи бўлиб адо этилди. Давлатга пландан ташқари 590 тоннадан ортиқ «оқ олтин» сотиб, мажбуриятни ҳам муваффақиятли адо этдик.

Сўнгги уч йил ичида пахта ҳосилдорлиги гектар бошига 4 центнер ошди, маҳсулот таннархи анча камайди. Сметада бу йил пахтадан бир миллион 600 минг сўм даромад қилиш кўзда тутилган эди. Амалда 2 миллион сўм даромад қилишни мўлжаллаб турибмиз.

Колхозимизда йиғим-терим охирлаб қолди. Аммо колхозчиларимиз ишни сира бўшаштирганлари йўқ. Улар мусобақа байроғини баланд кўтариб, даладаги ҳосилнинг бир чигитини ҳам қўймай йиғиштириб олмоқдалар. Дала ишлари конвейер усулида ташкил этилган. Колхозчиларнинг бир қисми далаларни ҳосилдан тозалашга, бир қисми машиналарда илдизи билан қўпориб олинган ғўзапояни пайкал четларига чиқариш ишларига сафарбар этилди. Ғўзапоядан тозаланган ерлар шудгор қилиняпти.

Бултур 1.350 гектар пахта майдонининг ҳаммасини кузда чуқур шудгор қилиб қўйган эдик. Бу, баҳорда чигитни қисқа муддат ичида экиб, уни бехато ундириб олиш, ғўза парваришини барвақт бошлаб юбориш, пахтанинг эрта етилишини таъминлаш имконини берди. Шуни назарда тутиб, кузги шудгорни барвақт ва юқори сифатли ўтказишга ҳаракат қилмоқдамиз. Шудгорлашни узоғи билан биринчи декабргача тугалламоқчимиз. Далаларда 12 ҳайдов трактори ишлаб турибди. Ҳар бир трактор билан 7-8 гектар ер ҳайдаляпти. Шудгорлашни икки сменада ташкил этганмиз.

Кейинги йилларда далаларни кузги шудгор олдидан ўғитлашга алоҳида эътибор беряпмиз. Бу, ҳар йили пахтадан юқори ҳосил олишда катта ёрдам бермоқда. Шунинг учун биз бу йил тупроқни кузда яхшилаб ўғитламоқдамиз. Ҳар гектар ерга ҳайдаш олдидан 400 килограммдан суперфосфат ва маҳаллий ўғит солинаётир.

Колхозимизнинг аҳдига вафодор механизаторлари ўзаро социалистик мусобақани ҳар тарафлама кучайтириб юборишди. Мавсумда машина бункеридан 100 тонна пахта тўккан Маннопжон Сатторов, Абдусамат Исҳоқов, Юнусали Солиев каби механик-ҳайдовчилар шудгорлашда ҳам илғор бўлмоқдалар.

Қ. СУЛТОНОВ,
Андижон область, Хўжаобод районидаги «Ўзбекистон» колхозининг раиси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

И. Д. ЧУМАКОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ФАН ВА ТЕХНИКА АРБОБИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик самарали ишлаб чиқариш ва илмий тадқиқотчилик фаолияти, республика минерал-хом ашё базасини ривожлантиришга қўшган катта ҳиссаси учун ва туғилган кунига 60 йил тўлиши муносабати билан Ўрта Осиё геология ва минерал хом ашё илмий тадқиқот институти разведка техникаси бўлимининг раҳбари техника фанлари доктори Иван Давидович **Чумаковга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.

1966 йил 19 ноябрь, Тошкент шаҳри.

ИККИНЧИ МАЖБУРИЯТ ҲАМ БАЖАРИЛДИ

ФАРҒОНА. (**«Совет Ўзбекистони» мухбиридан**). Поп районидаги «Москва» колхозининг деҳқонлари республикамизнинг 4 миллион тонналик хирмонига пландан ташқари минг тоннадан ортиқроқ пахта тўкдилар. Бу колхоз 1350 гектар пахта майдонидан 3334 тонна хирмон кўтариб, Фарғона области хўжаликлари ичида биринчи бўлиб маррага етиб келган эди. Шундан буён Улуғ Октябрнинг 49 йиллик байрамигача 700 тонна, кейинги ҳафтада эса 300 тонна пахта сотишдек иккинчи мажбурият ҳам шараф билан адо этилди. Ҳосилдорлик колхоз бўйича 32,5 центнерга етиб қолди. Колхозда гектаридан 50 центнерга етказиб ҳосил кўтараётган бригадалар бор. Убайдулла Йўлчиев бригадасида бу йил ҳосилдорлик 55 центнердан ошиб кетди.

СОВЕТ-ФИНЛЯНДИЯ АХБОРОТИ

Финляндия бош министри Рафаэль Паасио бошчилигидаги Финляндия ҳукумат делегацияси СССР ҳукуматининг таклифига биноан, 1966 йил 15 ноябрдан 19 ноябргача расмий визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турди.

Совет-Финляндия ахборотида таъкидлаб ўтилганидек, визит вақтида томонлар ўртасидаги суҳбатлар тўла ҳамжиҳатлик ва самимийлик вазиятида ўтди.

Суҳбатларда Совет томонидан СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госплани раиси Н. К. Байбаков ва бошқа кишилар қатнашдилар.

Ҳар икки томон Совет Иттифоқи билан Финляндия ўртасида яхши муносабатлар ўрнатилганлигини ва ҳар икки мамлакат ўртасида турмушнинг энг яхши хилма-хил соҳаларида қарор топган алоқа ва муносабатлар доимо яхши натижалар бераётганлигини яна зўр қониқиш билан қайд қилиб ўтди. Совет Иттифоқи билан Финляндия ўртасидаги яхши қўшничилик муносабатлари билан аслида тинч — тотув яшаш принциплари амалга оширилмоқда.

Томонлар суҳбатларда Финляндиянинг қарор топган тинчликсевар бетарафлик сиёсати ва ўзаро ҳурмат асосида Финляндия барча давлатлар билан дўстона муносабатларни қўллаб-қувватлаётганлиги халқаро ҳамжиҳатликни ривожлантиришга катта таъсир кўрсатмоқда ва шу билан умумий тинчлик ишига ёрдам бермоқда, деб яна бир марта таъкидлаб ўтдилар.

Ҳар икки мамлакат ўртасида иқтисодий муносабатлар соҳасида шу нарса мамнуният билан қайд қилиб ўтилдики, 1966—1970 йилларга мўлжалланган узоқ муддатли битим тузилганлиги савдо-сотиқни янада ривожлантириш учун барқарор ва мустаҳкам негиз бўлиб хизмат қилади.

Томонлар ҳар икки мамлакат ўртасида иқтисодий муносабатларни ривожлантириш учун ҳали кўпгина фойдаланилмаган имкониятлар бор деган умумий фикрни билдирдилар. Шу муносабат билан мамнуният билан қайд қилиб ўтилдики, томонлар ўртасида принципиал — келишиб олиш асосида ҳозирги вақтда савдо ва бошқа иқтисодий алоқаларни кенгайтириш имкониятларини систематик равишда ўрганиш учун экономика соҳасида ҳар икки мамлакат экспертлари ўртасида мунтазам ва яна ҳам яқинроқ алоқани амалга ошириш мақсадида доимий Совет-Финляндия комиссияси таъсис қилинди.

Томонлар СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин билан Финляндия Республикасининг президенти Урхо Кекконен ўртасида 1966 йил июнь ойида бўлиб ўтган суҳбатларда тилга олинган халқаро масалаларни муҳокама қилдилар. Шу муносабат билан томонлар 1966 йил июнь ойида эълон қилинган Совет-Финляндия ахборотида ўз ифодасини топган халқаро масалалар юзасидан тутган позицияларини таъкидладилар.

Финляндия бош министри Р. Паасио Финляндия ҳукумати номидан СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигинни расмий визит билан Финляндияга боришга таклиф этди. Бу таклиф миннатдорчилик билан қабул қилинди. Визит вақти қўшимча суратда келишиб олинади.

Бош министр Рафаэль Паасио бошлиқ Финляндия ҳукумат делегациясининг СССРга қилган визити Совет Иттифоқи билан Финляндия ўртасида яхши қўшничилик муносабатларини янада ривожлантиришга ва мустаҳкамлашга муҳим ҳисса бўлиб қўшилади. (ТАСС).

АНДИЖОН ОБЛАСТЬ, Бўз районидаги Карл Маркс номли колхозда бу йил 16 та комсомол қиз терим агрегатларида ишлади. Уларнинг ҳар бири мавсумда 90-100 тоннадан пахта терди. Суратда: энг илғор механизатор қизлардан (чапдан): Х. Усмонова, И. Охунова, З. Зайнобиддинова, Т. Ахмаджонова, З. Ваҳобова ва С. Абдуллаева ўртоқлар.

А. Тўраев фотоси.

Иқтисодий ислоҳот арафасида

УМИД КАТТА

ФАРҒОНА ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИНИНГ ДИРЕКТОРИ С. И. АБДУЛЛАЕВНИНГ АЙТГАНЛАРИ:

Фарғона тўқимачилик комбинати Енгил саноат министрлигининг йирик ва илғор корхоналаридан бири ҳисобланади. Фарғона тўқимачилари бир эмас, бир неча марта Иттифоқ тўқимачиларининг социалистик мусобақасида биринчи совринни олиб келишган. Улар ҳар йили 17,5 минг тоннадан ортиқ ип йигириб, қарийб саксон миллион метр газлама тўқиб чиқарадилар. Кейинги вақтда маҳсулотларнинг сифати яхшиланиб бормоқда. Шу йилнинг ўзида планга қўшимча миқдорда ишлаб чиқарилган биринчи сорт газламалар ярим миллион метрдан ортиб кетди. Ҳар йили янги-янги маҳсулотлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилмоқда. Бу йил «4084» артикулли қўш ипли газлама ва капрондан урчуқ тасмалари ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Корхонада бу йил планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига кўчиш йўлида катта ишлар қилинди. Комбинат янги йилдан янги системада ишлашга тушиши керак. Шу муносабат билан мухбиримиз корхона директори Саид Иброҳимович Абдуллаевга бир қанча саволлар билан мурожаат этди.

Мухбир: — Тайёргарлик ишлари нимадан бошланди? Корхонанинг янги системага ўтиб ишлашини тезлаштиришга имкон берадиган омиллар, Сизнинг назарингизда нималар бўлиши мумкин?

Директор: — Планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига кўчишга тайёргарлик йилнинг иккинчи кварталидан бошланди. Унгача комбинатда ишчилар орасида катта тушунтириш ишлари олиб борилган эди. КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми материалларини тушунтириш мақсадида эса партия ташкилоти ташаббуси билан махсус лекторлар группаси ташкил этилди. Унга комбинатнинг етакчи мутахассислари бирлашган эди. Бу кейинги тайёргарлик ишларимизда ишнинг осон кўчишига катта ёрдам берди.

Ишни камчиликларни тузатишдан бошладик. Бунинг учун корхонанинг «юрак уришини» доимо текшириб турадиган иқтисодий кенгаш тузилди. Кенгаш корхонанинг етакчи мутахассисларини ўз атрофига бирлаштирди. Унинг олдида корхонанинг хўжалик ва молиявий фаолиятини ўрганиш, ишлаб чиқаришдаги ички резервларни қидириб топиш ва янги системага кўчиш муносабати билан лозим бўладиган ҳисоб-китобларни бажаришдек масъулиятли вазифалар турарди. Бу кенгаш ишончни оқлади, катта иш қилди. Комбинатнинг етти йиллик техника-иқтисодий кўрсаткичларини анализ қилиб чиқди. Ана шунда комбинатнинг янги системага кўчиб ишлаши учун маҳсулот таннархига нисбатан рентабелли даражасини қанчалик кўтариш лозимлиги аниқланди. Тўғрироги, рентабелли даражасини 5,6 процентга, маҳсулот ишлаб чиқаришдан келадиган фойдани шу йилнинг ўзида 2 миллион 58 минг сўм ўрнига 3 миллион 200 минг сўмга етказиш керак экан.

Иш ўз-ўзидан юришиб кетмади. Корхонанинг иқтисодий аҳволи аста-секин ойдинлашди. Кейинги йилларда техника прогресси даражаси жуда юқорилаб кетган бўлса-да, иқтисодий иш сусайтириб юборилган экан. Худди ана шу номувофиқлик кўрсаткичларнинг бирдай яхшиланиб боришига имкон бермаган экан. Масалан, асосий фондлар йил сайин янгиланиб борганига қарамай, унинг рентабеллиги ортиш ўрнига сусайиб кетган. Оборот маблағлар текшириб кўрилганда олти йил ичида корхонада юз минг сўмлик кераксиз маблағлар йиғилиб қолгани маълум бўлди. Худди шунингдек асосий фондларнинг бир қисмини ташкил этувчи олтмиш минг сўмлик кераксиз ва ортиқча ускуналар мавжудлиги аниқланди.

Хулоса қилиб айтиш мумкинки, асосий фондлар ва оборот маблағларни оқилона ишга солиш корхонанинг янги системага ўтиб ишлашини тезлаштирадиган омиллардандир. Буни биз ўз тажрибамизда кўрдик.

Мухбир: — Янги системага кўчишга тайёргарлик давомида корхонанинг иқтисодий кўрсаткичлари яхшиландими?

Директор: — Комбинат ҳузуридаги беш корхона шу йилнинг ноябридан хўжалик ҳисобида ишлашга кўчди. Ўтган тўрт ой давомида шунга тайёргарлик кўриб келинди. Шунингдек бу корхоналар тўртинчи кварталдан асосий фондларга нисбатан рентабель бўлиб қолди. Маҳсулот таннархига нисбатан рентабеллик корхонада иккинчи кварталнинг ўзидаёқ 4,1 процентга етган эди. Йилнинг ўтган даври ичида планга қўшимча равишда бир неча ўн минг сўмлик фойда кўрилди. Дастлабки маълумотларга қараганда бу йил асосий фондлар ва оборот маблағларга нисбатан рентабелли даражаси 7,6 процентни ташкил этади. Комбинатда олти хил маҳсулот ишлаб чиқаришдан зарар кўриб келардик. Эндиликда бир қатор тадбирлар амалга оширилгандан кейин ҳамда уларга қўйилган нархлар қайта кўриб чиқилгандан кейин фойда кўрадиган бўлиб қолдик. Ҳозир ҳар қачонгидан сифатли маҳсулот ишлаб чиқараётирмиз. Шунингдек, маҳсулот ишлаб чиқаришдан ҳаркачонгидан кўп фойда кўраётирмиз. Харидорларимиз ҳам кўпайди. Янги системанинг афзалликларини ҳозирнинг ўзидаёқ ҳис этиб турибмиз. Ундан умид катта.

Мухбир: — Шу билан тайёргарлик ишлари ниҳоясига етди, комбинат янги системага кўчиб ишлай олади дейиш мумкинми? Ҳал бўлмаган масалалар қолмадими?

Директор: — Тайёргарлик ишлари ниҳоясига етишига оз қолди. Фақат баъзи бошлаб қўйилган ишларни охирига етказиш даркор, холос. Маълумки, белгиланган план қанчалик асосланган бўлмасин, агар ишчилар астойдил киришмасалар унинг бажарилиши хавф остида қолиши шубҳасиз. Шу сабабдан биз ишчилар номига ўн минг нусхада мурожаат тайёрлаб тарқатган эдик. Улар бу варақа орқасига меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, материал ва хом ашёни тежаб қолиш, станокларни янада унумлироқ ишлатиш юзасидан ўйлаб юрган таклиф ва мулоҳазаларини ёзиб беришаётир. Махсус комиссия бу таклиф ва мулоҳазаларни ўрганиб чиқиб ишлаб чиқаришга жорий этади. Биз бу ишни ҳали охирига етказганимиз йўқ. Дастлабки маълумотларга қараганда бу жуда катта ички резервларни қидириб топишга ва ишга солишга имкон беради. Бу эса ўз навбатида комбинатнинг янги системада бир меъёрда яхши ишлашини таъминлайди.

Ҳозиргача экономистлар, инженер-техник ходимлар комбинат янги системага ўтгандан кейин 1967 йил давомида ўзини қандай «ҳис қилишини» иқтисодий жиҳатдан олдиндан анализ қилиб чиқишди. Ишчилар ва инженер-техник ходимларни мукофотлаш системаси ишлаб чиқилди. Янги шароитда социалистик мусобақани ташкил этиш шартлари тайёрланди. Ҳозир эса келгуси йил учун комбинатнинг техника-иқтисодий кўрсаткичлари ҳисобланаётир. Бошқача айтганда, рентабеллик фойда, таннарх қандай бўлиши аниқланяпти. Қайси маҳсулотдан қанча ишлаб чиқаришни билиш учун харидорлар талабини ўрганиб, улар билан шартнома тузилмоқда. Бу янги системада ишлаш учун жуда муҳимдир. Мана бир мисол Министрлик 1967 йил планининг хомаки лойиҳасини берган эди. Бунда йил давомида 2 миллион 600 минг метр кирза ишлаб чиқариш планлаштирилган эди. Харидорлар талабини ўрганиб билсак, 600 минг метри кифоя экан. Энди нима қиламиз, албатта, шунга қараб иш тутамиз.

Республика енгил саноат министрлиги адресига айтадиган гапларимиз ҳам йўқ эмас. Бу ҳал бўлмаган масалалар хусусида. Министрлик шу вақтгача 1967 йил учун асосий кўрсаткичларни белгилаб бергани йўқ. Нимагадир орқага суриб юбораётир. Бу 1967 йил ҳисоб-китоблари билан шуғулланаётган мутахассисларимизнинг ишини қийинлаштирмоқда. Министрлик комбинатнинг келгуси йил хўжалик фаолияти учун жуда зарур бўлган маош фонди, таннарх, марказлаштирилган тарзда бериладиган капитал маблағлар, реализация суммаси сингари кўрсаткичларни иложи борича тезроқ белгилаб бериши керак.

Мухбир: — Саид Иброҳимович, комбинат янги системага кўчишидан тўқимачилар қандай манфаат кўрадилар?

Директор: — Янги системадан келадиган манфаат жуда катта бўлади. Ҳаммасини санаб чиқиш қийин. Мен фақат бир мисол келтиришим мумкин. Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра комбинат маҳсулот ишлаб чиқаришдан 1967 йилда пландаги 3 миллион 200 минг сўм ўрнига яқин 5 миллион сўмгача фойда олади. Шунга яраша рағбатлантириш фондидаги маблағ ҳам ортади. Мутахассисларимизнинг ҳисобларига қараганда ҳар бир тўқувчи келгуси йилда қўшимча равишда мукофот тарзида ўртача 12 кунлик иш ҳақи миқдорида ҳақ олади. Бу мукофотни тўқувчиларнинг иш стажларига қараб тўламоқчимиз. Масалан, комбинатимизда 20 йилдан бери ишлаётган тўқувчи 22 кунлик иш ҳақи миқдорида қўшимча ҳақ олади. Бу 120 сўм бўлади. Комбинат бўйича рағбатлантириш фонди тахминан келгуси йилда 700 минг сўм миқдорида бўлиши мўлжалланмоқда. Яхшироқ ишласак бундан ҳам ортиқ бўлиши мумкин.

М. МАНСУРОВ.

«ҚЎШИҚЧИ ҚУШ ЭРТАГИ»

КРЕМЛДА ҚОЗОҒИСТОН САНЪАТ УСТАЛАРИНИНГ КОНЦЕРТИ

18 ноябрь куни Кремлнинг съездлар Саройига келган томошабинлар кўз ўнгида Тян-Шаннинг қорли чўққилари, Қозоғистоннинг олтин даштлари, навқирон ўлканинг шаҳарлари ва кишилари намоён бўлди. Қозоқ артистларининг тантанали концерти ҳозир Совет Қозоғистонининг пойтахтда ўтказилаётган кунларининг марказий воқеаси бўлди. Бу концерт қардош республиканинг Москва, ватанимиздаги барча халқларга самимий саломи бўлиб янграли.

Пойтахт меҳмонлари «Қўшиқ — қуш эртаги» деган саҳналаштирилган гўзал томоша кўрсатишди. Кремль саҳнасида қўшиқчилар, созандалар, классик балет ва халқ рақси усталари маҳоратда мусобақалашдилар. Тўла ишонч билан айтиш мумкинки, бу концерт талантлар юлдузининг ёрқин туркуми бўлди.

Концертда А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, А. Я. Пельше, М. А. Суслов, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов ҳозир бўлдилар. Залда Қозоғистон Министрлар Советининг Раиси М. Б. Бейсебоев, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари С. Н. Имашев, СССР Маданият министри Е. А. Фурцева, Қозоғистон ССР Маданият министри Л. Г. Ғалимжоновалар ҳам бор эди.

Москва. (ТАСС).

АДАБИЁТ, САНЪАТ ВА АРХИТЕКТУРА СОҲАСИДАГИ ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ ВА СССР ДАВЛАТ МУКОФОТЛАРИ КОМИТЕТИДА

СССР Министрлар Советн ҳузуридаги адабиёт, санъат ва архитектура соҳасидаги Ленин мукофотлари ва СССР Давлат мукофотлари комитети маълум қиладики, 1967 йилги Ленин мукофотларига тақдим этилган асарларни қабул қилиш шу йил 15 декабрда тугалланади. Шу йил 15 июнгача эълон қилинган ишлар қабул этилади.

Комитет 1967 йилги СССР Давлат мукофотларига тақдим этилган ишларни қабул қила бошлади. Шу йил 1 августгача эълон қилинган ишлар қабул этилади. Номзодлар 1967 йил 20 январгача қабул қилинади.

Тақдим этилган ишлар КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг шу йил 5 октябрда матбуотда эълон қилинган қарори талабларига муносиб бўлиши лозим. Ленин мукофотларига тақдим этилган номзодлар қандай қилиб кўрсатиладиган ва расмийлаштириладиган бўлса, СССР Давлат мукофотига номзодлар ҳам шу тартибда кўрсатилади ва расмийлаштирилади.

Номзодларни кўрсатиш ва ҳужжатларни расмийлаштиришга тааллуқли ҳамма масалалар бўйича адабиёт, санъат ва архитектура соҳасидаги Ленин мукофотлари ва СССР Давлат мукофотлари комитетига мурожаат қилинсин. Комитетнинг адреси: Москва, И-51, Неглинная кўчаси, 15-уй, телефон: Б3-44-67, Б3-19-30.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Комсомол, партия ва совет органларида кўп йиллик ва самарали ишлари учун ҳамда туғилган кунига 50 йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг старший референти Раҳмон Салимович **Эгамбердиев** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

ЎЗБЕКИСТОНДА ТУРКМАН АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ

ҚАРДОШЛАР ТАБРИГИ

Роза ХУДОЙБЕРГАНОВА,
Туркманистон ССР халқ артисткаси.

Мен ўзбеклар диёрига биринчи марта келдим. Лекин бу гўзал ўлка ҳақида кўп эшитганман. Декадамиз туфайли Ўзбекистонга келганимдан мамнунман. Яна шунинг учун қувонаманки, биз ён қўшнилармиз. Амударёнинг у ёғида биз — туркманлар, бу ёғида ўзбек қардошларимиз яшайди. Бизнинг севинчимиз ҳам, ғалабамиз ҳам, тўю-маъракамиз ҳам ўртада.

Куни кеча ўзбек пахтакорларининг улкан ютуқлари ҳақида яна бир хушхабарни эшитиб, дилим жўш уриб кетди. Қувончимни яшира олмадим. Шундай ҳаяжонли, шодиёна кунларда дил сўзим, юрак туйғумни ошкора изҳор этишга жазм қилдим:

— Азиз ўзбек пахта миришкорлари, чавандозона ғайратингизга балли! Жонажон ўзбек дугоналарим, Аму мавжларидай жўшқин меҳр-шижоатингизга қойилман!

Ёғмир ПИРГУЛИЕВ,
шоир.

Шу кунларда қуёшли Ўзбекистонда зўр тантана, тўю шодиёналик ҳукмрон. Бир томондан бу азамат ўлка «оқ олтин» толаларидан хирмон кўтармоқда, бир томондан азиз меҳмонларни очиқ кўнгиллик билан кутмоқда.

Куни кеча биз қардош ўзбеклар диёрида ўз декадамизни шод-хуррамлик билан бошлаганимиздан қалбимиз тўлқинланиб кетган эди. Мана бугун яна қувончимиз жўш урмоқда. Совет Ўзбекистони пахтакорлари тўрт миллионли осмон ўпар «оқ олтин» хирмонини уюб, аҳдига вафодорлигини намойиш этди. Бундай қаҳрамонлик, бундай меҳмондўстлик фақат, ҳа, фақат бизнинг Ватанимиз — кўп миллатли буюк Советлар оиласигагина хос фазилатдир.

Она

Сафар УРАЕВ

Зулмат босиб келар,
Булутлар шошарлар бетўхтам,
Тўниқ юлдуз сари, сўник ой сари.
Бўрон йиғиси ҳам бўғиқ, сералам,
Темир қафасдаги банди сингари.
Сирилиб камалак буёқлар
Қора ранг,
қора ранг қоплар оламни.
Гуногун шафақлар қаёнда,
Қора ранг,
мудҳиш ранг чўлғар онани!...
Минг бир жилва билан боққан кўзлари,
Лаҳзада кўр бўлди қолди!
Найласин!
Ёлғиз жинчироқ-да ғамгин кезлари —
Кўнгил не, ёритмас ҳатто
чайласин!
Жонкуяр, қайғудош қариндош шунда,
Табиб топиб келди, «оллоҳга шукур!»
Бир қучоқ саксовул ёқилди тунда,
Ул ожиз дийдалар илғасин деб нур.
Нур қайда?
Қайда нур? Кўзларнинг аччиқ ёшидан,
Тун тинчини бузиб йиғлар кулба ҳам.
Диллар қийма-қийма тақдир тошидан,
Дарчадан ўрмалар чорасиз алам!...
Она каби суюк шу ширин жонин
Зулм саҳросида топталди қанча?
Қанчалар бўзладинг,
Туркманистоним,
Мунаввар қуёшга кўзинг тушгунча!
Занжир — кишанлари мисли зангўла
Карвондай галма-гал ўтдилар йиллар.
Она осмонида эрку бахт тўла
Эркин нафас олди дафъатан эллар.
Шунда оға билиб —
чавандозингни
Қанотига олди Москва —
пойтахт.
Ёруғ нур чулғади баҳор-ёзингни,
Она кўзларингда кулди илк бор бахт!
Баҳор осмонидай ёрқин кўзларинг,
Қайта туғилдинг сен, она юрт, балқи!
Бугун коммунистдир ўғил қизларинг,
Коммунист қалбида Лениннинг қалби!

Ойдин ХОЖИЕВА
таржимаси.

ҚИРҚ ТАНГА

Қурбондурди
ҚУРБОНСАХАТОВ

(ҚИССАДАН ПАРЧА)

Қурбондурди Қурбонсахатовнинг «Қирқ танга» қиссасига XIX асрда яшаб, ижод қилган машҳур туркман сатирик шоири Камина-нинг ҳаёт лавҳалари асос қилиб олинган. Ёзувчи қувноқ ва доништманд Каминанинг ажойиб образини моҳирлик билан яратган.

Минг саккиз юз ўттизинчи йилнинг куз кунларидан бирида Сарахсидаги катта овулда оқ салла ўраган, йўл-йўл чопон кийган бир йўловчи пайдо бўлди. У хароба кулба ёнига келганда эшагини тўхтатди. Кулбадагиларнинг эътиборини ўзига жалб қилиш ниятида қаттиқ йўталди. Кейин ён-атрофга кўз югурта бошлади. Кулба ёнига бир қари эшак билан эчки боғлаб қўйилган эди.

Йўловчи бутун кўксини қоплаб турган оппоқ соқолини ўйчанлик билан силаркан, ўзича ғудранди: «Эҳтимол янглишгандирман, бу ўтов уники эмасдир? Ё бўлмаса, дўстимнинг уйи йўқдир?» У овулдан қайтиб кетмоқчи бўлди. Лекин, «тағин бир марта чақириб кўрайчи» деб, қичқирди:

— Ҳой! Бу ўтовда бирор тирик жон борми?

Букчайиб қолган чолни эслатувчи бу кулба Туркманистонгагина эмас, балки Хива ва Бухорога ҳам машҳур бўлган сатирик шоир Каминага қарашли эди.

Шоир уйида эди. Унинг ўғиллари янтоқ йиғиб келгани кетишган. Хотини Қурбонбағт эжа нон ёпгани қўшнисиникига чиқиб кетган. Камина бўлса бутун борлиқни унутиб хаёл суриб ўтирарди. Чамаси, янги шеър тўқиётган эди.

Йўловчининг товуши унинг хаёлини бўлиб юборди. Шоир бошига эски телпагини кийиб, сарғайиб кетган чопонини елкасига ташлади-да, ўтовдан бошини чиқариб қаради.

— Қани, бу ёққа марҳамат, меҳмон.

Камина одат юзасидан меҳмонни ичкарига таклиф қилди. У бу келган одам ўттиз йил муқаддам Бухоро мадрасасида ўзи билан бирга ўқиган, бир ҳужрада яшаган қадрдон дўсти эканлигини ҳали билмасди.

Меҳмон айёрона кулиб қўйдида, эшакдан чаққонгина сакраб тушиб, сўради:

— Танимадингми?

Камина унга синчиклаб қаради. Кейин «йўқ» ишорасини қилиб, бош чайқади.

— Қани, Бухорони бир эсла-чи!

Меҳмон шундай деб, эшагини оғил ёнига етаклаб борди-да, Каминанинг эшаги ёнига боғлаб, қайтди.

Шоир ўйга чўмганча ҳамон жим турарди.

— Бўлмаса, Ҳайдар жиннини эслайсанми?

Бу гапни эшитди-ю, Каминанинг чеҳраси бирдан ёришиб кетди.

— Ҳайдар! Дўстим! Наҳотки, бу сенсан? Энди танибман-а! Жуда ўзгариб кетибсан-ку. Лекин овозинг ҳам, ҳазилларинг ҳам ўша-ўша. Мен бўлсам сени бир дайди ўткинчидир-да, деб ўйлабман. Кечир, дўстим!

Камина дўсти билан кучоқлашиб кўришди.

— Мендан кечирим сўрама, Мамадвали! Иккимиз Бухоро дарвозаси ёнида ажралишганимиздан буён бир умр вақт ўтиб кетди, ахир. Ҳа, ой-кунлар ғирра-ғирра ўтиб кетавераркан. Одамнинг ёшлиги ҳам кўз очиб-юмгунча ўтиб кетаркан. Қариб-қартайганингдан кейин бутунлай ўзгариб кетаркансан, киши.

— Тўғри айтасан, дўстим. Ёшлик кўз очиб-юмгунча ўтиб кетаркан, — деди Камина дўстининг сўзларини такрорлаб. У шу тобда ўз қарилиги тўғрисида ҳам ўйларди.

Ўтовга киришгач, шоир тўрга кўрпача тўшаб, меҳмонни ўтқазди. Орадан бир оз ўтгач, қўшнисиникидан хотини чиқди, ўғиллари ҳам қайтиб келишди. Камина дўстини яхшилаб меҳмон қилиш ниятида ўғилларига эчкини сўйишни буюрди.

Эчкининг ўпка-жигарини еб, аччиқ чой ича бошлашганида, Камина дўстини гапга тутди:

— Ота-боболаримиз «Қорнинг тўйганидан кейин кўрган-кечирганларингни гапир» дейишган. Қани гапирчи, мадрасадан кейин нима қилдинг? Хотининг, бола-чақаларинг борми? Туриш-турмушинг қалай?

— Э дўстим, турмуш мени эркалаб, бошимни силамади, — деди Ҳайдар.

Камина ажабланди:

— Нечук? Ахир сенинг орзу-умидларинг катта эди-ку?

— Бўлмаса, бир бошдан эшит, — давом этди Ҳайдар. — Мадрасани битирганимдан кейин отамнинг олдиларига қайтиб келиб, ишга тушиб кетдим. Қаҳратон қишда ҳам, жазирама ёзда ҳам қўлимдан кетмон тушмади. Ариқ қазидим, ер чопдим, хуллас, ижарага олинган бир парча ерга экин экиб, тирикчилик қилишда отамга кўмаклашдим. Икки йилдан кейин отам бор буди-шудиларини сарфлаб, мени уйлантириб қўйдилар. Ўзимга ўхшаган бир камбағал қизни олиб бердилар. Орадан кўп ўтмай, ўғил кўрдик. Отам вафот қилганларидан кейин бутун оғирлик менинг бўйнимга тушди. Мен кечаю-кундуз тиним билмай ишладим. Бизнинг Лабоб[1] томонларда ердан бир нарса ундириб, оилани боқиш қанақа эканлигини ўзинг биласан-ку. Қаттиқ ишлаб, соғлиғимни ҳам йўқотдим. «Икки оёқлик — икки кунда ўсади» деганларидек, ўғлим ҳаш-паш дегунча ўсиб-улғайди. Мен отам билан қандай ишлашган бўлсам, энди ўғлим ҳам мен билан шундай ишлашадиган бўлиб қолди. Соғлиғимнинг мазаси бўлмай қолгандан бери унга ёрдам беролмаяпман. Лекин, уйда бекор ўтиришни ҳам ўзимга эп кўрмайман. Ўғлимга қиз топдим. Уларга «тўйни энди ўзинглар қилинглар» дедим. Ўғлимнинг ташвишларини қари онасига юклаб, эшагимга миндим-у, жўнаб қолдим. Мана энди, дайдиб юрибман. Кўзим тириклигида ёруғ дунёни кўриб қолмоқчиман, Хива қаерда, Карки қаерда — билмоқчиман. Шунақа гаплар, дўстим...

Ҳайдар чуқур тин олди-да, ҳикоясини давом эттирди:

— Мен сен айтгандақа имом бўлиб олишим мумкин эди. Лекин бундай қилишга виждоним йўл қўймади. Ўша мадрасада ўқиб юрган кезларимизда мен кўп нарсага тушунмас эканман. Махтумқулининг мана бу ғазали эсингдами:

Тилла тахтида қопилар[2])
Давр айланиб ёпилар,
Эшон, мулла, пир, сўфилар
Элатга озора дўнди[3])
Бир сўз дедим, билсанг баёқ[4]) —
Шундан тотар бўлдим таёқ,
Нодон, ҳаром сўфи — саёқ —
Салла ўраб, пирга дўнди.

Сизлар шу ғазални ўқиётганларингизда менинг аччиғим чиқиб, «Ҳой, сизлар муллаларга бўҳтон қиляпсизлар, сизлар ноҳақсизлар» дердим. Лекин Махтумқули — табаррук одам. У муллаларни тағинам кам ёмонлаган экан. Девон боғидаги улар кўкларга кўтариб мақташадиган масжидда қандай бемаъниликлар бўлаётганини ўз кўзим билан кўрдим. Уни фоҳишахонага айлантириб қўйишган: маишатбозлик ҳам, майхўрлик ҳам, болаларни йўлдан оздириш ҳам ўша ерда. Ҳаммадан ҳам ёмони шуки, у масжид амирга хизмат қилади. Ахир, амир ота-боболаримизнинг ҳам қонини ичган, бизнинг ҳам қонимизни ичаяпти! Масжид — амирнинг қамчини. Мен эсам амирнинг қўлидаги қурол бўлишни ҳечқачон хоҳлаган эмасман. Ҳозир ҳам хоҳламайман, бундан кейин ҳам хоҳламайман. Халқнинг кўз ёшига пиширилган паловни қандоқ қилиб еб бўлади, ахир?! Бундай таом томоқдан ўтармиди?! Ундан кўра қўғирмоч еган минг марта афзал.

Ҳайдар ҳаяжонланганиданми, ё тўйиб ўпка-жигар еганиданми, пешанасидан тер қуйилиб кетди. Қўйнидан катта дастрўмолини олиб, юз-кўзларини артди.

— Мени хурсанд қилиб юбординг, дўстим, — деди Камина унинг елкасига қоқиб, — Энди ўзингга келибсан. Менинг дилимдаги гапларни топиб гапирдинг. Эгнингдаги бу кийимларни қаёқдан топиб олдинг? Кўринишдан худди дарвишга ўхшайсан-а.

— Мана бу салла-чопондами? Ҳа, дарвишга ўхшасам, ажаб эмас! — Ҳайдар хахолаб кулди. — Қалай, ярашибдими? Буларни кийишга Нурмат аравачи кўндирди мени. «Камина сендан бир кулсин» дебди-да. Ўзимнинг чопоним билан телпагим хуржунда.

— Тўхта-тўхта, нега сен Нурматни «аравачи» дединг? У мадрасада эмасми?

— Ҳе, уни у ердан ҳайдаб юборишди. «Нўноқ шоир ва диндан қайтган мулла бизга керакмас, бор, тўрт томонинг қибла!» дейишибди унга. Бунинг учун Нурмат кўп қайғуриб ўтирмади. «Ҳа майли, тўрт томоним қибла бўлса, бўла қолсин» деб, дастлаб худди менга ўхшаб кетмон чопиб юрди, кейин отасининг касбини олиб, аравакашлик қила бошлади. Ҳозир у шундай аравалар ясаптики, кўрсанг ҳавасинг келади! Бутун Хивада унинг олдига тушадиган уста йўқ. Лекин, унинг Хива хонлари ва муллаларини кўргани кўзи йўқ. Мен бу ёққа отланганимда у шундай деди: «Мана бу нарсаларни ола кет. Каминамиз ҳийлагарларнинг салла-чопонини ташлаганимни билсин».

— Ҳа, ўзим ҳам Нурматдан мулла чиқмаслигини билардим, — деб дўстининг гапини тасдиқлади Камина. — Ҳаммавақт унинг қўли ишга чопиб турарди. Ўзи ҳам ҳалол одам. Мен сўнгги бор Хивага борганимда «Ишқилиб эҳтиёт бўлгин, тилингни тийиб юргин, бўлмаса минорадан ташлаб ўлдиришади» деб, уни огоҳлантирган эдим. Қалай, у омон-эсон юрибдими?

— Ўша-ўша ўзинг кўрган Нурмат. Ҳечам қаримаган. Феъли-атвори ҳам, гап-сўзлари ҳам ўша азалгидай. Ейишга емиши бўлмаса ҳам қайғурмайди: шеър ёзади, латифалар айтади, димоғини чоғ қилиб юради. Мен уникида уч кун турдим. У сени эслади. Сенга қандайдир нодир китобларни кўрсатмоқчи эканлигини айтди.

Камина «китоб» сўзини эшитиб, ҳушёр тортди:

— Нодир китоблар дейсанми?

— Ҳа, учта қалин китоб. Уларнинг муқоваси чармданми, ё бошқа бир чидамли матоданми, қилинган. Чеккаларига тилла суви юритилган. Нурмат уларни ер-кўкка ишонмайди. Ҳатто ётганда ёстиғининг тагига қўйиб ётади. Устахонасига кетаётганида эса ҳечким тополмайдиган жойга яшириб кетади.

Ҳайдарнинг ҳикояси Каминани тўлқинлантириб юборди.

— Модомики шунчалик қадрлаётган экан, у китоблар ўзгача бўлса керак. Уларда қандайдир бир ҳикмат бордиров. Сен ўша китоблар ҳақида бошқа бирор нарса билолмадингми?

— Нурматнинг ўзи бу ҳақда бошқа ҳечнима демади. Мен эсам ундан ижикилаб сўраб ўтирмадим. Ўз-ўзидан кўриниб турибдики, у китоблар оддий эмас. Ҳа айтмоқчи, у яна шундай деди: «Бу китобларни ҳеч қаердан тополмайсан. Савдогарлар буларнинг бирини Ҳиндистондан, бирини Мисрдан, бирини шимолдан олиб келишган. Бу китобларнинг довруғи Хива хонининг қулоғига ҳам бориб етибди. Унинг «Кимки менга ўша китобларни топиб келтирса, унга битта хон ариқни мукофот қилиб бераман ҳамда эллик аскарга лашкарбоши қилиб қўяман. Кимки уларни бекитиқча ўқиса, калласини олдираман» деган буйруғини жарчилар бозорда уч кунгача эълон қилиб юрдилар». Мен «буларни хонга элтиб бер, бошингга бахт қуши қўнади» дедим Нурматга. У бўлса менга шундай деди: «Шунча нарсани биттагина ариққа алмашаманми? Ҳали ариқ экан-ку, бутун хонлигимни бераман, деса ҳам рози бўлмайман. Хоннинг ваъдасига ким ҳам ишонарди? Агар китобларимни олиб бориб берсам, у «ваъдани ўзим бердим, ўзим қайтиб оламан» дейди-да, калламни олдиртиради. Мен бошқа нарсани орзу қиляпман. Агар қўлимдан келса, бу китобларни ўз тилимизга таржима қиламан, токи уларни ҳамма ўқисин. Бухорога ҳам юбораман. У ердагилар ҳам ўқишади». «Агар бу ишингни хон билиб қолса нима қиласан?» дедим мен. «Бу ҳақда кўп ўйладим, — деди Нурмат, — ўлимимга ҳам рози бўлмаганимда эди, бу ишга қўл урмасдим. Ҳозир уларни таржима қила бошладим. Ўзим иккитасининг уддасидан чиқа оламан. Шимолдан келтирилган китобни эса бирор ёрдамчисиз ўзим ўқиёлмайман. Хивамизда бошқа тилларни биладиган одамлар кўп. Бу китобнинг тилини биладигани ҳам топилиб қолар...»

Камина дўстининг бу гапларини диққат қилиб тингларкан, кўзларини бир нуқтага қадаб, алланималарни ўйларди.

— Сен Нурматдан хавотирланаяпсанми? — деб сўради Ҳайдар.

— Йўқ, мен ундан хавотирланаётганим йўқ, — деди Камина Ҳайдарга юзланиб, — Нурмат осонликча жон берадиганлардан эмас. У ақлли, ҳам қўрқмас. Мен бошқа нарсани ўйлаяпман.

— Агар сир бўлмаса, менга ҳам айт, нимани ўйлаяпсан?

Камина миясига келган режани унга айтди:

— Сенинг бу ҳикоянг мени Хивага отлантирди, дўстим. Мен Нурматнинг олдига бориб, ўша нодир китобларни кўришим, таржима қилишда унга кўмаклашишим керак...

Ш. ШОРАҲМЕДОВ
таржимаси.

1. Лабоб — Амударё соҳили.
2. Қопи — эшик.
3. Дўнди — айланди, ўтди, бўлди.
4) Баёқ — Боя, ҳали.

«МАХТУМҚУЛИ» ТЕАТР САҲНАСИДА

Муқимий номли республика музикали драма ва комедия театри Ўзбекистонда ўтаётган туркман маданияти декадасига катта совға тайёрлади. 21 кун мобайнида Берди Кербобоевнинг «Махтумқули» драмасини (Комил Яшин таржимаси) саҳнага қўйди.

Томошабинлар пьеса авторини қизғин табрикладилар.

Премьерада Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Е. С. Насриддинова, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Р. Н. Нишонов ҳозир бўлдилар.

Ёғмир ПИРГУЛИЕВ

ТУРНА

Раҳм этгил деб сўрар, ёлборар беун,
Турна кўзларида худудсиз алам.
Сен уни уйингда тутасан нечун?
Қўйиб юборақол шўрликни, ошнам.
Бепарвоз қанотин ерларга уриб
Тутқун дамларидан сўйлар бечора.
Иложи бўлса-ю деворни суриб
Ерни осмонлардан қилса наззора.
Қуёш ҳам йироқдир,
майсазор олис,
Ёлғиз тор кулбача унга ҳамсоя,
Даҳшат-ку, азизим, этяпсанми ҳис?
Маъюс нигоҳида мунгли ҳикоя!
Шодмон галасидан айрилди маҳзун,
Уни банд айлади зўрлик-ла сайёд.
Ушандан у, ёлғиз, дийдаи пурхун,
Тутқуний оламда кезмакда ношод.
О, қандай чидасин осмонда ахир
Чуғур-чуғур қилса қушлар галаси?
О, қандай чидасин, йўқ унда сабр,
Унда бордир фақат видо ноласи.
Эй, билиб бўлармн, бу уй мунча тор,
Тишда не фаслдур, қишмидир ё ёз?
Дўстим, деразангни ланг очиб юбор,
Турна фалакларга айласин парвоз.
Майли, галасининг қувсин ортидан,
Яшил фазоларга розини айтсин.
Майли, фарёдлар ҳам унинг ёдидан
Буткул борса келмас томонга кетсин.
Қуёшли ўланзор бўлсин ватани,
Равшан нигоҳлари тортмасин хира.
Болаларин қучиб она аталиб
Мизғиганда чўчиб кетмасин сира...
Раҳм этгил деб сўрар, ёлборар беун,
Турна кўзларида худудсиз алам.
Сен уни уйингда тутасан нечун?
Қўйиб юбора қол шўрликни, ошнам.

Туркманчадан Муҳаммад АЛИ
таржимаси.

Республикамизда пахта байрами шодиёналари бошланиб кетди. Сиз бу суратда Андижон область, Ленин районидаги «Социализм» колхозида байрам тўйи ўтказилаётганини кўриб турибсиз.

А. Тўраев фотоси.

МИРТЕМИР.

ҲОРМА, ОТА ЎҒЛИ, АЗАМАТ ЭЛИМ!

Ҳарма, ота ўғли, азамат пахтакор! Балли, қўлинг дард кўрмасин, эй меҳнати ҳалол, ошу нони азалдан ҳалол, пешана терларидан гавҳар ундиришга қодир, ўз касби, яъни ўзбек тупроғи ва ўзбек халқининг фахри — пахтачилик касбини мўъжиза мисол дўндиришга қодир, валламат элим! Сенинг девкор меҳнатингни тасвирлаш учун сўз хазинасида сўз топилгани йўқ хали.

Фахрланаман, ғурурланаман, эй забардаст, дунёнинг ўзидай қадимий ва пурҳикмат, замоннинг ўзидай югурук, етук, ҳам билоғон, ҳам кўрағон пахтакор халқим.

Фахрланаман ва ғурурланаман.

Балойи ногуҳонлар, ҳатто тушга кирса лабга учиқ тошадиган офатлар ва қурбонлар сени синдиролгани йўқ, синдиролмайди ҳам. Босқинлар, тошқинлар, ёнғинлар ва ёғинлар тиндиролгани йўқ, тиндиролмайди ҳам!

Ўтда куймас, сувда ботмас баҳодир, менинг тушунишимча, сен ўзингсан! Жумҳурият хазинасига, Ватан хазинасига йил сайин кўпроқ гавҳар тўкаётган, бахту келажак яратишга моҳир сен ўзингсан. Фахрланаман, ғурурланаман.

Валламат халқим! Сенинг бу меҳнат армуғонинг, яъни тўрт миллион тоннадан ошиғроқ беқиёс хирмонинг — пўлат қуювчилар, кўмир қазувчилар, миллиардчи ғаллакорлар, янги Тошкент қураётган азамат бинокорлар, ўрмон кесувчилар, Олмалиқда олтин топгувчилар, олимлар, фозиллар меҳнатидай қадрли ва бебаҳо! Шу важдан азмингга олқишлар ўқилса арзигулик!

Олам ҳайрат бармоғини тишлаяпти. Тишласа майли. Айтишга осон бу, тўрт миллион! Ҳимматингга балли! Фахрим ва ғururим — меҳнаткашим! Айтганинг ҳамиша бўлади!

Сенга-сенга ардоқлим —
республикам, олқишлар,
Сенга жўшқин илҳому авжи
баланд таронам
Сенга-сенга ҳурматим,
дилимдаги болқишлар,
Орденлик заҳматкашим, бобо
деҳқон-мардонам,
Шавкатим, фахрим менинг,
Пахтакор республикам,
Юрагим — бағрим менинг
Пахтакор республикам.
Ерти эмас, бутуним,
Ерқиним, ёруғ куним,
Қўшиғим, қалб тўлқиним,
Пахтакор республикам
Балли, азамат юртим,
давлатинг ошаверсин,
Ғалабанг қутлуғ бўлсин,
азамат юртим, балли!
Маҳоратинг-қудратинг дарёдай
тошаверсин,
Улкан тўйга ярашур шўх
қўшиқ, ялли-ялли,
Қўллари қадоқ халқим,
Кўзлари чақноқ халқим.
Йўллари порлоқ халқим,
Пахтакор республикам.
Яхшилик — соғлик бўлсин,
Тўй — вақти чоғлик бўлсин,
Белинг белбоғлик бўлсин,
Пахтакор республикам!

Узун ва мушкул йўлни қисқа вақт ичида босиб ўтолган алп пахтакор, сувчи ва агроном, раис ва юк ташувчи, теримчи ва дарға — ҳамманинг меҳнати бор бу тенгсиз зафарда.

Ҳаммани тўғри йўлга бошлагучи, ҳаммага маслаҳатгўй, ҳаммага пешво ва етакчи, мушкулларда синалган бир куч бор бизда. Бу бизнинг коммунистик партия, бу бизнинг Марказий Комитет. Келинг, шундоқ тенги кам тўй кунида ленинчи партиямизни улуғлайлик!

Сени улуғлайман монолит
партиям,
Ёруғ шу кунимиз, порлоқ
эртамиз,
Тоғни кўтаролган пўлат
елкамиз,
Сочи оқарса ҳам йигит
партиям!
Алп сиймонгга талай қиёс
изладим,
Пастда қолиб кетди не-не
тик қоя.
Порлоқ даҳонгга ҳам бир
мос изладим,
Не-не зукколар ҳам фақат
бир соя.
Ақлинг қаршисида томчидир
денгиз,
Эллар отасисан, эллар оғаси.
Даҳонг уммонлардан теран
ва чексиз,
Коммуна асрининг сен алп
дарғаси.
Сени улуғлайман.

СОВҒАЛАР

Пахтакор деҳқонларимиз ўз байрамларига катта совғалар билан келдилар. Избоскан райони меҳнаткашлари ҳам ҳосил йиғим-теримини тезроқ тугаллашга интилиб, ғўзапоялардан тозаланган далаларни шудгорлай бошладилар. Ҳозиргача 3200 гектар ер сифатли ҳайдаб қўйилди.

«Узсельхозтехника» район бирлашмасининг Пойтуғ ва Қўқон қишлоқ бўлимлари устахоналарида 270 та ҳайдов трактори ва тирков асбоблари ремонтдан чиқарилди. Бу тракторлар шудгорлашда бетиним ишлаб турибди.

Экин майдонларини шудгорлашда 8-пахтачилик совхози олдинда бормоқда. Охунбобоев номли, «Партия XX съезди» колхозларида ҳам келгуси йили пахтадан янада юқори ҳосил етиштириш мақсадида шудгорлаш ишлари қизитиб юборилди.

Ҳ. ЖЎРАЕВ.

* * *

Қашқадарё область, Яккабоғ районидаги Калинин номли колхоз аъзолари Пахта байрамини яхши нишонламоқдалар. Социалистик мажбуриятини ҳам ошириб адо этган хўжалик азаматлари экин майдонларини шудгорлашга киришдилар. Ҳайдаш олдидан ҳар гектар ерга 150-200 килограммдан суперфосфат солинмоқда.

Ерларни шудгорлашда Хушвақт Нурматов, Чоршанби Боймирзаев, Тошбой Турдиалиев сингари моҳир механизаторлар алоҳида жасорат кўрсатишяпти. Уларнинг ҳар бири кунда 6-7 гектар ерни 32-35 сантиметр чуқурликда ҳайдамоқда.

А. КАТТАЕВ.

* * *

Қува районидаги Калинин номли колхоз бу йил жуда катта қийинчиликларни мардонавор енгиб, пахтадан мўл ҳосил етиштирди. План муддатидан илгари адо этилди. Пахтакорлар ўз байрамлари шарафига социалистик мусобақани қизитиб, келгуси йил ҳосилига ҳам яхши тараддуд кўряптилар. Ерлар пешма-пеш ғўзапоядан тозаланиб шудгор қилинмоқда.

Ф. АБДУЛЛАЕВ.

ЮБИЛЕЙ ЙИЛИ МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

БЕКОБОД. В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводининг пўлат эритувчилари Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишламоқдалар. 1-печда ишлаётган коммунистик меҳнат бригадалари жадал усулда дастлабки пўлатни эритдилар.

«300» станидаги прокат цехининг мастери Анатолий Кучкин сменаси планга қўшимча суратда 40 тонна пўлат берди.

СУРХОН ВОДИЙСИДА ШОДИЁНА

ТЕРМИЗ. («Совет Узбекистони» мухбири). Сурхон водийсида ҳамма шод, хуррам. Пахтакор ва ғаллакорлар, чорвадор ва соҳибкорлар катта тўй — Пахта байрамини ўлкан ғалабалар билан кутиб олишди. Сурхон водийсининг деҳқонлари давлат омборига 312 минг тонна «оқ олтин» тўкиб, планни анча ошириб бажардилар. Ўтган йилнинг шу муддатидагига нисбатан 10 минг тонна кўп пахта тайёрланди.

Область механизаторлари қувончининг ҳам чеки йўқ. Улар машина терими планини анча ошириб бажаришди. «Зангори кема»лар бункеридан 101 минг 712 тонна ёки ўтган йилдагига нисбатан 36 минг тонна кўп пахта тўкилди.

Область ҳосилдорликни ошириш соҳасида жуда яхши кўрсаткичга эришди. Денов, Сари Осиё, Шўрчи, Жарқўрғон районларида ҳар гектар ердан 30-36 центнердан, илғор хўжаликларда эса 42 центнергача пахта териб олинди. Областда ингичка толали пахта етиштириш бўлтургига нисбатан бир ярим баравар кўпайди.

Пахта байрами кунларида областнинг шаҳар ва районларида, колхоз ва совхозларида тўй-томошалар, оммавий сайиллар бўлади. Область музикали драма театри коллективи икки бригадага бўлиниб, Шўрчи ва Термиз группа районларига байрам гастролига жўнаб кетди. Улар жойларда концертлар кўрсатишади.

Область ижодий уйи ва маданият бошқармаси ходимлари кучи билан барча районларда «Далада байрам» номли агитмашиналар ташкил этилди. Ана шу агитмашиналарда бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг энг яхши ижрочиларидан иборат концерт группалари бор. Агитмашиналар тўй-томошалар ва оммавий сайиллар бўлаётган жойларда концертлар, кинофильмлар кўрсатади. 19-20 ноябрь кунлари оммавий спорт мусобақалари ўтказилади. Денов ва Жарқўрғон районларида миллий кураш, пойга, енгил атлетика ва гимнастика мусобақалари бўлиб ўтади.

Шунингдек, байрам кунларида область маркази Термиз шаҳрида ҳам коллектив томошалар ва оммавий сайиллар бўлади. Область ўлкани ўрганиш музейи ва область кутубхонасида қишлоқ хўжалигининг ривожланишига бағишланган кўргазмали заллар очилди. Унда асосан область пахтачилиги қандай юксалганлиги ўз ифодасини топган.

А. ХАЛИЛОВ.

ТЎҚИМАЧИЛАР ҚУТЛОВИ

Ўзбекистон пахтакорларини катта ғалаба ва пахта байрами билан қизғин қутлаймиз. Уларга сиҳат-саломатлик ва бахт-саодат тилаймиз.

1913 йилда ҳозирги Ўзбекистон территориясида борйўғи 500 минг тонна ҳосил етиштирилган экан. Ана ўша йили иқтисодчилардан бири Туркистонда бундан ортиқ пахта етиштириб бўлмайди деб ёзган эди. Сиз, азиз пахтакорлар, Она-ер саховатини жумла жаҳонга яна бир намойиш этдингиз. Нималарга қодир эканлигингизни яна бир бор кўрсатдингиз. Тўрт миллион тонна «оқ олтин» Ватан хазинасига тўкилди. Биз янги ҳосилдан тайёрланган толаларни қабул қилиб ола бошладик. Пахта тозаловчилар ҳам ҳиммат кўрсатиб маҳсулот сифатини йилдан-йилга яхшиламоқдалар. Бу эса газлама сифатини ҳам яхшилашга ёрдам бермоқда.

Комбинатимиз ишчи ва инженер-техник ходимлари ўн ойлик планни ортиғи билан бажардилар. Планга қўшимча равишда 184 тонна калава, 171 минг метр газлама тўқилди. Меҳнаткашларимиз беш йиллик биринчи йили топшириғини муддатидан илгари бажариш учун курашмоқдалар. Корхонамиз планлаштириш ва моддий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтиб ишлашга тайёргарлик кўрмоқда.

«Оқ олтин» хирмонларини тоғ-тоғ қилиб уйган ҳиммати баланд пахтакорлар, хотиржам бўлинг, сиз тер тўкиб етиштирган пахтадан чиройли газламалар тўқиб, эл-юртга туҳфа этамиз.

Фарғона тўқимачилик комбинати коллективи номидан:

Галина НАРИМОВА,
Пелагия ПАЛКИНА,
тўқувчилар.
Мирзакарим МИРЗАБОБОЕВ,
мастер ёрдамчиси.

ЧЎЛНИ ЯШНАТГАНЛАР

Серқуёш Ўзбекистонимизда катта тўй—тантана. Меҳнат аҳлининг дили шод, хонадони обод. Чеҳраларда табассум. Ҳа, бугун Пахта байрами — эл хирмонига 4 миллион тонна дурдона тўккан лабзи ҳалол пахтакорлар байрами! Тўйнинг тўри азиз меҳмонларга аталади. Урф-одатимиз, таомилимиз шундай. Бугунги шодиёна айёмда икки қўлимизни кўксимизга қўйиб деймиз:

— Тўрт миллион тонналн «оқ олтин» бунтига зафар байроғини тиккан азиз пахтакорлар, тўрга марҳамат!

Ватанга армуғон этилган бу катта тўёнада механизатору теримчи, сувчию химизатор, шофёру аравакаш — хуллас пахтакорлик номини абадий шарафлаш учун курашаётган ҳар бир кишининг улкан улуши бор. Ирмоқлар бирлашиб дарёлар бунёд этгани каби, граммлардан кўз илғамас «оқ олтин» тоғи қад кўтарди.

Пахта йиғим-терими жадал кетаётган кунларнинг бирида Навоий районида бўлдик. Райком секретари Маҳмуджон ака Мирақов кишини ҳам ҳаяжонга соладиган, ҳам қувонтирадиган бир воқеани ҳикоя қилиб берди.

— Бир куни райкомга Эргаш полвон деган киши кириб келди, — деди у. — важоҳатини кўрган киши елкаси ерга тегмаган полвон эканига гумон қилмайди. Ҳар кифти араванинг ғилдирагидай келади. Умрининг салкам қирқ йилини пахтачиликка бахш этибди. Ёши улғайиб пенсияга чиқибди.

— Ёши нечада экан? — сўради ҳамроҳларимиздан бири.

— Янглишмасам, — бир оз ўйланиб жавоб қилди секретарь, — олтмиш икки ёшда бўлса керак. Узоқ суҳбатлашдик. Тўрт ой маза қилиб дам олдиму бешинчи ойга ўтганда зерикдим, — деди полвон. — колхоз катталарига учраб ўз ишимга қайтаринглар десам, «Ўрнингизга бошқа бригадир тайинлаганмиз, янги йилгача сабр қилинг» дейишди. Жуда бошим қотди. Далага ўрганган одам уйга сиғмас экан, райком ўғлим. Мени бригадамга қайтаришга кўмаклашсангиз деб келдим.

— Бригадирлик бўлмаса бошқа иш билан таъминлашмадими? — сўрадим.

— Ё боғ бригадири, ёки пилла бригадири бўлинг, дейишади. Ҳар кимнинг дидига мос, мижозига тўғри келадиган касби бўлади. Касбим пахтакор, пахтани кўрсам ғўзадек яшнаб, чаноқдек очилиб, яшариб кетаман.

Колхозга телефон қилдим. Раис бўлган воқеани сўзлаб берди. Полвоннинг ўрнига бошқа киши бригадирликка тайинланган бўлиб, ўша кезда уни алмаштириш номақбул эди. Полвон билан колхозга жўнаб кетдик. Правление ва партия бюроси аъзолари билан маслаҳатлашиб, Нурота чўлининг колхоз ерига туташ қисмидан янги ер ўзлаштиришни мақбул кўрдик. Бригадирликка полвон тавсия этилди. Секретарь андак ўйга чўмгач сўзини давом эттирди. — Шу баҳона бўлди-ю чўлга ҳужум бошланди. Суяги меҳнатда қотган полвон тиниб-тинчимай роса иш кўрсатди. Бугун қарасангиз «болам-бўтам»лаб экскаваторчиларни ишга солса, эртага «йигит деган мана бундай бўпти» деб насосчиларни ғайратлантирди. Ер текислаётган тракторчиларга ҳам тинчлик бермади. У ёқдан бу ёққа қатнайвериб ўзи ҳам бир эллик этидан тушди. Аммо орзусига эришди. Биринчи йили юз гектардан зиёдроқ ер ўзлаштирилиб экинзорга айлантирилди. Ихота дарахтлари ўтказилди.

Телефон жиринглаб гапни бўлиб қўйди. Маҳмуджон ака ким биландир куюқ сўрашди, катта ғалаба билан табриклади, кечроқ албатта боришини айтиб трубкани қўйди.

— Полвон телефон қилди, планни бажарибди, — деди у мамнун оҳангда. — Хўп десаларингиз, бирга бориб табриклаб келардик. Рози бўлдик. Енгил машина Свердлов номли колхоз томон йўл олди. Маҳмуджон ака ҳикояни йўлда давом эттирди. — баҳорга чиқиб полвон билан раис ўртасида яна баҳслашув бошланди. Полвон янги ерга «пахта экамиз» деса, раис «синамаган ерга пахта экиб уруғига куйиб қолгандан, яхшиси кўчат ўтказиб синаб кўрайлик» дейди. Масалага район партия комитети аралашди. Янги ернинг ярмига чигит, қолган ярмининг учдан икки қисмига беда, сабзавот экиладиган бўлди. Бир қисмига ниҳол ўтказиш лозим топилди. Ўша йили қовун-тарвуз яхши бўлди-ю, пахтадан кутилганча ҳосил олинмади, даромад харажатни қопламай, полвон хижолат чекди. Лекин бўшашмади, карвоннинг олдинги сафида туриб олға интилди. Давлатимиз ҳам катта ёрдам берди. Натижада чакки бўлмади. Нурота чўлида 300 гектар янги ер ўзлаштирилди.

— Ҳосил чўғи қалай? — сўрадик секретардан.

— Чакки эмас, қайроқи ерлар ҳосилига тенглашиб қолди. Чўлқувар Бекпўлат Бердиев, Раҳмон Маматов бошлиқ звенолар гектаридан 30-35 центнер пахта оляпти. Секретарь ўзича нима ҳақдадир фикр юритиб чиққач қўшиб қўйди: — теримнинг осони, пахтанинг арзонини шу ерда кўрасиз.

Полвон ака таърифдагидан ҳам улуғвор инсон экан. Унинг нуроний сиймосида ижодкор деҳқонларнинг янги бир бўғинини кўрдик. Полвон ака самимий табрик, қутловларга қадоқ бармоқларини кўксига қўйиб миннатдорчилик билдираркан, ноз-неъматлар билан тўкин-сочин дастурхонга таклиф қилди. Шу кезда колхоз раиси Равшан Саксонов райком секретарига икки эллик хат узатди. Бу — ғалаба рапорти эди:

«Свердлов номли колхознинг Эргаш полвон Қувонов бошлиқ чўлқуварлар бригадаси пахта тайёрлаш йиллик планини районда биринчи бўлиб бажарди. Давлат хазинасига 300 тонна аъло сифат чўл «оқ олтин»и тўкилди...». Шундан кейин илғор теримчи, механик-ҳайдовчиларнинг номи тилга олинади, ҳосилдорликни гектар бошига 35 центнерга етказиш учун тобора авжга чиқаётган кураш баён этилади. Рапорт қуйидаги иборалар билан якунланади. «Янги ер ўзлаштириш ва деҳқончилик қилиш, зироат ўстиришга кетган барча сарф-харажатлар чегириб ташланганда чўлқуварлар бригадаси хўжаликка 45 минг сўм соф фойда келтирди».

Нуроний юзларидан шуъла ёғилиб турган бобога ҳаммамиз ҳавас билан қарадик, табрикладик. Секретарь меҳрибонлик билан полвонни бағрига босар экан, «Сиз замонамиз қаҳрамонисиз» деди.

Суҳбат давомида бригада аъзолари асрлар бўйи ҳансираб ётган 20 гектар ерда олмазор, 17 гектарли пайкалда токзор барпо этгани қувонч билан тилга олинди.

— Боғ бригадири бўлмайман деб юриб, — ҳазиллашди суҳбатдошлардан бири полвонга, — боғбонликни ҳам гарданга олибсиз-да.

— Шунақа бўлди, жигар, — салмоқдор оҳангда гап қотди полвон, — барака топкур раис яхшиям мажбур қилган экан, баҳонада боғлик бўлиб қолдик. Келгусида Нурота чўли пахтаси билангина эмас, ширин-шарбат узуми, олмаси, шафтолиси, нашвати, гилоси билан ҳам ўлкамизга довруқ солади.

— Боғни тағин кенгайтирамиз, денг?

— Шундай, халқимизда «от олишдан олдин ният билан қозиқ қоқ» деган мақол бор. Бу ерга одамлар кўчиб келади, шаҳарча қад кўтаради. Шунда дастурхон тузаш учун мева-чева керак бўлади. Яқин икки-уч йилда 200 гектар боғ барпо этамиз, деб турибмиз. Яқинда обкомимизнинг котиби келиб, фикримизни маъқуллаб кетди.

Шу палла икки забардаст йигит иккита қовун-тарвуз юмалатиб кирди. Раис тарвузни кўтармоқчи бўлди-ю, ўрнидан қўзғата олмай ўсал бўлди. Унинг чўғи 50-55 килограмм, қовун эса сал кичикроқ — 30-35 килограмм келарди.

— Бу ҳам янги ер эҳсони, — изоҳ берди раис уялганини яширишга уриниб, — полвон ака бу йил Навоий ГРЭСи қурувчилари, химия комбинати ишчилари, шаҳарлик дўстларига 400 тонна қовун-тарвуз юборди. Миришкор деҳқон етиштирган шакарпалак қовундан татиб кўриб тошкентликлар ҳам қойил қолди...

Таърифлашларича, Эргаш полвон бошлиқ гвардиячи ҳужумкорлар Нурота чўлида хазина очибди. Шаҳарга қайтаётганимизда Маҳмуджон ака бундай деди:

— Эргаш полвон ҳалол меҳнат билан чўлда ўзига ҳайкал ўрнатди...

Республикамизда халқ шодиёнаси давом этяпти. Шундай улуғ айёмда 4 миллион тонналн «оқ олтин» хирмонига чўл пахтаси билан катта ҳисса қўшган марди майдонларни санаб ўтамиз. Булар: механизатор Ашур Шодиев, Бевут Норов, Икром Жумаев, насосчи Раҳмат Қорабоев, теримчи Норжон Олимова, Рисолат Жалилова... уларнинг карвонбошиси эса Эргаш полвон Қувонов.

Улуғ айёмда тилагимиз шуки, ҳужумкорлар сафи кенгаяверсин, асрий чўл яшнаб, гуллаган водийга айланаверсин. Хазинанинг кўзи янада каттароқ очилаверсин!

М. НАЗАРОВ.
Навоий райони.

ПАРТИЯ УСТОЗИМИЗ

Тошкент пойтахтимиз ҳам бахтимиздир, жонимиз,
Шул гўзал юртимни кўрки, шуҳрати зўр шонимиз.
Илми маърифат берар элларга меҳрибонимиз,
Пахта бирла ерлари оламга машҳур конимиз,
Ҳур Ватанда халқаро довруғ бугун достонимиз,
Партия устозимиз, ҳам қалбимиз, посбонимиз.

Андижон — дон, пахта, чорвага буюк имкон эрур,
Нефту олтин, газ, кумушга беҳисоб бир кон эрур,
Тонна-тонна момиғи осмон бўйи хирмон эрур,
Халқидур меҳнатсевар, санъат била шодон эрур,
Ҳур Ватанда халқаро довруғ бугун достонимиз,
Партия устозимиз, ҳам қалбимиз, посбонимиз.

Барқ уриб Фарғонада шойи, ипак ҳам пахта, дон,
Ер таги олтин, кўмир, кўкси эса буғдойга кон,
Чўлда молу қўй-қўзи, давлат эгаси барча жон,
Хуш сухандир, санъати дилларга ором, меҳрибон,
Ҳур Ватанда халқаро довруғ бугун достонимиз,
Партия устозимиз, ҳам қалбимиз, посбонимиз.

Сайқали олам эрур машҳур Самарқанд шаҳримиз,
Пахта, буғдой, мева кони — ҳеч туганмас наҳримиз,
Маърифатнинг манбаидир, олам аро фахримиз,
Бахтиёрмиз, элу юрт олдида ижро аҳдимиз,
Ҳур Ватанда халқаро довруғ бугун достонимиз,
Партия устозимиз, ҳам қалбимиз, посбонимиз.

Ҳосили оламга машҳур, тилда достон Хоразм,
Пахта, буғдой, шоли кони, боғу бўстон Хоразм.
Тўтиё тупроғи кўзга, ҳур гулистон Хоразм,
Наъмайи мусиқида шўх булбулистон Хоразм.
Ҳур Ватанда халқаро довруғ бугун достонимиз,
Партия устозимиз, ҳам қалбимиз, посбонимиз.

Бир томон Сурхон эликим, пахтадан уймиш ҳосил,
Одами меҳнатсевар, ҳар жабҳада доно, фозил,
Чорвадор эл, ерлари бойликка кондир муттасил,
Худди кўклам яшнагай бу ўлкада ҳарбир фасл,
Ҳур Ватанда халқаро довруғ бугун достонимиз,
Партия устозимиз, ҳам қалбимиз, посбонимиз.

Тупроғи олтин Бухоро, шаҳриким кўркам, зебо,
Ушбу элда пахтадан тоғлар ясаш бўлди раво,
Меваси қанду асалдир, худди қаймоқ об-ҳаво,
Халқидир озод Бухоро, мангу йўқ оҳу наво,
Ҳур Ватанда халқаро довруғ бугун достонимиз,
Партия устозимиз, ҳам қалбимиз, посбонимиз.

Ҳам Қорақалпоқ элидир, ишда ўрнакдир мудом,
Пахтаси мўл, шолиси кўп, эларо довруғли ном,
Боғлари зебо эрур ҳам санъати қойилмақом,
Ушбу байрам, тўй куни дўстларга йўллаймиз салом.
Ҳур Ватанда халқаро довруғ бугун достонимиз,
Партия устозимиз, ҳам қалбимиз, посбонимиз.

Қашқадарё ушбу областлар ичида юлдузи,
Манбаи чорва эрурким, фахридир қўйу қўзи,
Тоғ-тоғ хирмон била келди бу йил олтин кузи,
Дўсту қардошлар ичида доимо ёруғ юзи,
Ҳур Ватанда халқаро довруғ бугун достонимиз,
Партия устозимиз, ҳам қалбимиз, посбонимиз.

Кенжа Сирдарё бугун чўлларни обод айлади,
Ундириб меҳри гиё, эл кўнглини шод айлади,
Чўлу саҳро бағрида «оқ олтин» ижод айлади,
Бу зафарбахш катта йўлда дўстлар имдод айлади.
Ҳур Ватанда халқаро довруғ бугун достонимиз,
Партия устозимиз, ҳам қалбимиз, посбонимиз.

Узбек элим, шуҳратингни мен ёзай шоним билан,
Бахтиёрман ҳур Ватанда дўсту ёроним билан,
Партиям йўлбошчидир, хизмат қилай жоним билан,
Куйлайин мадҳингни Комил барча имконим билан.
Ҳур Ватанда халқаро довруғ бугун достонимиз,
Партия устозимиз, ҳам қалбимиз, посбонимиз.

Комилжон ОТАНИЕЗОВ,
Ўзбекистон ва Туркманистон ССР халқ артисти.

Ҳассом блокнотидан

Бугун бошланди каттакон
тўйим,
Пирамидалардан баланддир
бўйим.
Паст турар мендан улкан
тоғлар ҳам,
Улкалар бўйлаб янграйди
куйим.

Хизмат қилиб ғолибларга:
Ғойиб, Сойиб, Толибларга
Армоним қолмасин дерман,
Қўлларим толмасин дерман.
Биз ишладик деганлар.
Ошу-қабоб еганлар.
Гоҳ памил, гоҳ кўк ичинг,
Теги мўл, кўп-кўп ичинг.

Ҳам шону, ҳам шуҳратим
Пахтадандир, пахтадан.
Йўлим яқин, минган отим
Пахтадандир, пахтадан.

Этан боғлаб белимга,
Хизмат қилиб элимга,
Пахтани терай дейман,
Хирмонга берай дейман.
О, пахтажон.
Қўймаяптику қорин,
Эрталаб егандим норин.

Кўринг пахта рақсини,
Чаноқларнинг баҳсини,
Осмонга шар отаман,
Пахта қилиб оламан.

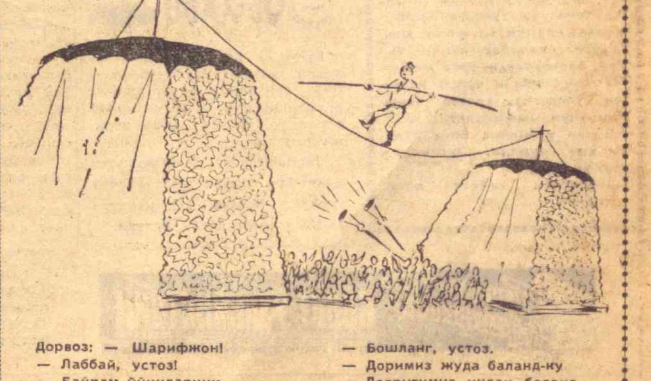

Дорвоз: — Шарифжон!
— Лаббай, устоз!
— Байрам ўйинларини
бошлайверайми?
— Бошланг, устоз.
— Доримиз жуда баланд-ку
— Довруғимиз ундан баланд,
устоз.

М. Воробейчиков чизган расмлар.

«ПАХТА БАЙРАМИ»—ҒОЛИБЛАР БАЙРАМИ

Кеча Тошкент ипподромида «Пахта байрами» бошланди. Суратларда: (чапдан) 1. «Қиз қувди» миллий ўйини. 2. Чавандозлар «Ағдариш»да. 3. Туркман рақс ансамбли «Йигитлар» рақсини ижро этаётир. 4. Байрамга келган меҳмонлар.

И. Глауберзон фотолари.

19 ноябрда Тошкент ипподроми «Пахта байрами» маркази бўлиб қолди. Бу йил мисли кўрилмаган юксак маррани эгаллаган — пахта далаларининг тўрт миллион тонна «оқ олтин» етиштирган қаҳрамонлари республиканинг ҳамма томонидан бу ерга келдилар.

Шиорлар ва плакатлар билан безатилган автомашиналар колонналари эрталабдан бошлаб ипподром томон борабошладилар. Фарғона ва Зарафшон водийларидан, Амударё этакларидан, Мирзачўлдан ва Қарши даштидан деҳқонлар келишди. Пахтакорларнинг традиция бўлиб қолган байрамида қишлоқ меҳнаткашларидан 200 минг киши қатнашмоқда.

Митинг бошланади. Митингни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Н. М. Матчонов очди. Бекобод районидаги Ленин номли колхознинг звено бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Усмонов, Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-тадқиқот институтининг директори Н. Маннонов, туркман ёзувчиси Б. Кербобоев тўпланганларга қарата табрик сўзлари билан мурожаат қилдилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари М. М. Мусахонов Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Республика Министрлар Совети номидан дала меҳнаткашларини ажойиб ғалаба билан қутлади.

Халқ сайили бошланади. Томошабинлар чавандоз спортчиларни самимий кутиб оладилар. Бу ерда чавандозларгина ўз маҳоратларини кўрсатиб қолмадилар. 35 саҳнада Тошкент, Самарқанд, Хоразмдан келган энг яхши артистлар концерт бердилар. Ўзбекистонда ўтказилаётган туркман адабиёти ва санъати декадаси қатнашчилари ҳам пахтакорларга ўз кўшиқ ва рақсларини олиб келдилар.

Шу ерда мувaққат ташкил қилинган саҳна олди гавжум бўлиб қолди. Бу ерда яқинда Тошкентда очилган Шапито циркининг артистлари томоша кўрсатмоқда. Ўзбек дорвозларининг донг чиқарган Тошкенбоевлар оиласи ўзларининг юксак маҳоратини намойиш қиладилар.

Бу ерда худди шу ипподром территориясида ярмарка очилди. Республика деҳқонлари бу ерга жуда кўп узум, олма, тарвуз, қовун олиб келдилар.

Мусобақалар авжига чиқди. Бу ерда ҳозир бўлган кишилар дастлабки ғолибларнинг номларини билиб оладилар. Тошкент шаҳри мукофоти учун ўтказилган пойгада Тошкент областининг вакили Г. Левадний биринчи бўлиб маррага етиб келди. Сирдарё областидан келган Р. Абдураҳмонов Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг мукофотини олишга муваффақ бўлди. Шу ердаги майдоннинг ўзида от устидан «Ағдариш» мусобақаси давом этмоқда.

Томошабинлар бошқа халқ ўйинлари «Қиз қувди» ва «Рўмол олиш» ўйинларини ҳам кўрдилар. Мотоцикл пойгачилари ўз маҳоратлари билан ҳаммани қойил қолдирдилар.

«Пахта байрами»да Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолари Н. Г. Ляшченко, Е. С. Насриддинова, Р. Н. Нишонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолигига кандидатлар М. А. Абдураззоқов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Г. А. Габриельянц ҳозир бўлдилар.

* * *

АНДИЖОН, 19 ноябрь. (ЎзТАГ). Қирғизистоннинг қўшни Ўш области меҳнаткашлари шонли «Пахта байрами» кунида Ленин, Хўжаобод, Қўрғонтепа районларининг пахтакорларини самимий қутладилар. Андижон ва Ўш областларининг деҳқонларини яхши қўшничиликкина эмас, шу билан бирга ишда бир-бирларига доимо ёрдамлашиш, мўл «оқ олтин» ҳосили учун традицион мусобақа ҳам бир-бирига боғлаб туради.

...Колхоз қишлоқлари ва совхоз посёлкаларида дастлабки байрам кечалари бўлиб ўтди. Бу кечалар ишлаб чиқариш илғорларини мукофотлаш, бадиий ҳаваскорларнинг концертлари билан тугади. Бугун байрам қишлоқ стадионларида ҳам бошланиб кетди.

«КОСМОС-132»

ТАСС АХБОРОТИ

1966 йил 19 ноябрда Совет Иттифоқида ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-132» учирилди.

ТАСС 1962 йил 16 мартда эълон қилган программага мувофиқ, космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар йўлдош ичига ўрнатилган.

Йўлдош қуйидагича параметрлар билан орбитага чиқарилди: бошланғич айланиш даври 89,3 минут; ер сатҳидан максимал узоқлашуви (апогейида) 280 километр, ер сатҳидан минимал узоқлашуви (перигейида) — 207 километр; орбитанинг оғиши — 65 градус.

Йўлдош ичида илмий аппаратлардан ташқари яна қуйидагилар бор:

19.995 мегагерц частотада ишлайдиган радиоперидатчик; орбита элементларини аниқ ўлчайдиган радиосистема; приборлар ва илмий аппаратларнинг иши тўғрисидаги маълумотларни ерга юбориб турадиган радиотелеметрик система.

Йўлдошга ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координациялаш — ҳисоблаш маркази олинаётган ахборотларни ишлаб чиқмоқда.

ГИМНАСТИКА БЎЙИЧА XXXV — МАМЛАКАТ ЧЕМПИОНАТИДА

КУЧЛИЛАР ГРУППАСИДА

Пахтакорларимизнинг қувончли байрамига республикамиз спортчиларининг ҳам тантаналари қўшилиб кетди. Газетхонларга ва спорт мухлисларига илгари хабар қилганимиздек янгидан қурилган «Ёшлик» спорт аренасида спорт гимнастикаси бўйича Бутуниттифоқ гимнастларининг XXXV чемпионати давом этмоқда. Ўтган куни кечқуруи бўлиб ўтган мусобақаларда мамлакатнинг энг кучли олти командаси: «Буревестник», «Динамо», «Локомотив», «Спартак», «Труд» ва Қуролли Кучлар коллективлари эркаклар командаси гимнастиканинг олти кураши бўйича мусобақалашдилар.

Жаҳон чемпиони Сергей Диамидов Қуролли Кучлар командаси составида манежга чиқди. Тошкентлик спорт мухлислари жаҳоннинг мутлоқ чемпиони Михаил Воронининг мусобақаларда қатнашмаётганлиги туфайли асосан Сергей Диамидов билан мамлакат чемпиони Виктор Лисицкий ўртасида бўладиган курашда ҳамшаҳаримизга умид боғлаган эдилар. Ҳақиқатан ҳам шундай бўлиб чиқди. Командадошлар биринчи бўлиб таянчда сакраш бўйича беллашишади.

Биринчи бўлиб Виктор Лисицкий сакрайди. Электр табло 9,25 баллни кўрсатди. Шундан кейин Сергей сакрайди. Электр таблода 9,35 рақами ёзилади. Зални тўлдириб ўтирган уч мингдан ортиқ томошабинлар, спорт шинавандалари жаҳон чемпионини қизғин қутлайди. Отда, брусья, перекладина, халқада ва гиламда эркин ҳаракатлар бажаришда СССР чемпиони Виктор Лисицкий жами 57,6, С. Диамидов эса 57,2 балл натижа билан биринчи ва иккинчи ўринларни бўлишиб олдилар.

«Труд» командасининг етакчи гимнасти Валерий Карасов 56,2 балл тўплаб учинчи ўринга чиқиб олди. Динамочилар коллективидан Юрий Цапенко эса ҳозирча тўртинчи ўринни эгаллаб турибди.

Командалар биринчи ўрин учун поғонама-поғона кураш олиб бордилар. Биринчи ва иккинчи программаларни бажарганларидан сўнг охирги ўринларни эгаллаб турган Қуролли Кучлар командаси мусобақаларнинг охирида биринчи ўринга кўтарилишга эришдилар.

Армиячилар составида В. Лисицкий, С. Диамидовлардан ташқари Валерий Медведев, Валерий Кердемелиди, Святослав Орлов каби кучли гимнастлар қатнашиб, ҳал қилувчи курашларда ўз командаси фойдасига қимматли очколар келтирдилар. Қуролли Кучлар командаси жами 395,2 балл тўплаб эркаклар ўртасида биринчи ўринга кўтарилди. Иккинчи ва учинчи ўринларни «Динамо» ва «Труд» коллективлари эгалладилар. Лекин ўсмирлар мусобақаларида динамочи гимнастлар армиячилар составида қатнашаётган ўз тенгқурларидан тўрт очко ўзиб кетдилар. Шунинг учун эркаклар ва ўсмирларнинг очколари қўшиб ҳисоблаганда «Динамо» командаси биринчи ўринга чиқди.

Иккинчи группада хотин-қизлар командаси ўртасида бўлган мусобақаларда «Гантиади» командасидан Людмила Лапистова ва «Авангард» командасидан Валентина Сербайлар бир хил 36,4 балл натижага эришиб, биринчи ва иккинчи ўринларни бўлишиб олдилар. «Захмат» коллективидан қатнашаётган Тамара Злобина эса учинчи ўринни олди.

Командалар ўртасида «Авангард» биринчи ўринни, «Ашхатанк», «Гантиади» командалари иккинчи ва учинчи ўринларни бўлишиб олдилар.

П. ГАДОЕВ.

Маханкўл массиви ўзлаштирилмоқда

ҚОРАКЎЛ, (Бухоро области). (ЎзТАГ). Қоракўл воҳасига Амударё суви етиб келиши билан қўриқ Маханкўл дашти ўзлаштирила бошланди. «Октябрь» колхозининг механизаторлари кўкламга дастлабки бир неча юз гектар ерни тайёрлаб қўйдилар. Бульдозерчилардан Умар Норқулов, Усмон Рустамов, скреперчи Жума Худоев йил охиригача чигит экиш учун яна бир юз гектар ерни текислаш мажбуриятини олдилар.

САРИҚ ИБЛИС АХЛОҚИ

ЗАМОНАГА ҚАРАБ...

Радиостанция билан жиҳозланган автомобиль Бэркшир (Массачусетс штати)даги тоғ тепасида тўхтади. Ҳайдовчи микрофонни қўлига олиб, кучли радиопередатчик кнопкаларини босди. Бир неча минутдан сўнг у Вашингтон, Санто-Доминго ва сал ўтмай Конгодаги Букаву шаҳарлари билан гапириша бошлади.

Худди шу пайтда кўплаб мил жанубда, Форт-Белвур (Виргиния штати)даги кичиккина уйда бомба портлади. Портлаш натижасида уйнинг эшиклари йиқилиб кетди, бир неча деразаларнинг ойналари синди. Бир гуруҳ кишилар уйга эҳтиётлик билан яқинлашдилар. Улар портлаш оқибатларини ўрганишлари керак эди.

Йўқ, бу жосуслик тарихидан лавҳа эмас. Ҳеч қандай жанжал, ханжар ва бошқа қуроллар ишлатилмади. Ҳар иккала воқеа ҳам Вашингтоннинг ҳозирги замон дипломатияси билан келишиб иш қилиш учун тўхтовсиз қилаётган ҳаракатларидан бир кўринишдир.

Бомба ҳам ҳеч кимнинг ҳаётига хавф туғдиргани йўқ. У кучайтирилган бетондан қурилган «синаш уйига» ташланган эди. Ахир чет мамлакатларда қурилаётган Америка расмий биноларини тинглашда фойдаланиладиган материалларни синаб кўриш керак-да. Синаш группаси, масалан, симлар аралаштириб тайёрланган тахта шишалардан қилинган деразалар бомбалар билан қуролланган намойишчилардан сақланиш учун энг яхши восита деб топди.

Скоттнинг вазифаси давлат департаментига ой сайин келиб турадиган ёки у ердан чиқадиган 20 миллиондан кўпроқ сўзни кузатиб туришдан иборат. У бу сўзларнинг кўп ушланмаслигига эришиши керак. Шунинг учун ҳам баланд тоғ тепасида тўхтаган машинадаги одамни ва унинг микрофонга гапираётганини ёки Форт-Бельвуардаги уйга ташланаётган бомбани кўриб қолгуден бўлсангиз хулоса чиқариш учун шошилманг.

Чунки у Жеймс Бонд бўлиши ҳам мумкин. Эҳтимол, у ҳам эмасдир.

(«Крисчен сайенс монитор»).

Оламда НИМА ГАП

ВАРШАВА ШАРТНОМАСИДА ҚАТНАШУВЧИ ДАВЛАТЛАР ҲАРБИЙ ВАКИЛЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

БУДАПЕШТ, 18 ноябрь. (ТАСС). МТИ агентлиги хабар беради: 1966 йил 14 ноябрдан 17 ноябргача Будапештда Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар қуролли кучлари вакилларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда бирлашган қуролли кучларга кирувчи қисмларнинг оператив фаолиятига, ҳарбий ўқувига ва жанговар тайёргарлигига тааллуқли масалалар муҳокама қилинди.

Кенгаш дўстона вазиятда ўтди. Муҳокама қилинган масалалар хусусида қарашларнинг тўла бирлиги ва ҳамжиҳатлик борлиги маълум бўлди.

Агентликнинг хабар беришича, кенгаш қатнашчилари Венгрия қуролли кучларининг қисмларини, шунингдек Венгрия территориясида вақтинча жойлаштирилган совет бўлинмаларини бориб кўрдилар, уларнинг машқларини кузатдилар.

17 ноябрда Венгрия революцион ишчи-деҳқон ҳукуматининг раиси Дьюла Каллаи Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар бирлашган қуролли кучларининг бош қўмондони А. А. Гречкони, шунингдек Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар бошқа ҳарбий делегацияларининг раҳбарларини қабул қилди ва улар билан самимий, дўстона суҳбатлашди.

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИДА

КЕСКИН НОРОЗИЛИК

ПХЕНЬЯН. Паньминьчжонда Кореяда яраш ҳарбий комиссиясининг 233-мажлиси бўлиб, унда Корея-Хитой томонининг бош делегати генерал-майор Пак Чун Гук Америка томонининг демилитаризация қилинган зонадаги ва Корея Халқ Демократик Республикасининг территориал сувларидаги тинимсиз игвогарликлари муносабати билан Америка томонига кескин норозилик билдирди. 4 ноябрдан 10 ноябргача бўлган бир ҳафтанинг ўзида Американинг ҳарбий кемалари Корея Халқ Демократик Республикасининг денгиз чегараларини 14 марта бузганлиги қайд қилинган.

Генерал-майор Пак Чун Гук мазкур игвогарлик хуружларини текшириб, шу игвогарликларнинг ҳамма қатнашчиларини қаттиқ жазолашни америка томонидан қатъий талаб қилди.

Д. НАЦАГДОРЖ ХОТИРАСИ

УЛАН-БАТОР. Монголия пойтахти жамоатчилигининг таникли монгол ёзувчиси, ҳозирги замон монгол адабиётининг асосчиси Д. Нацагдоржга бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди. 1937 йилда вафот этган Д. Нацагдоржнинг ҳаёти ва ижоди тўғрисида Монголия Ёзувчилар союзи правлениесининг раиси С. Удвал хоним доклад қилди.

Йиғилишда Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Ю. Цеденбал ҳамда мамлакатнинг бошқа партия ва ҳукумат раҳбарлари ҳозир бўлдилар.

КАСАБЛАНКАДА ПАРАД

КАСАБЛАНКА. Марокаш мустақиллигининг 11 йиллигини байрам қилди. Мамлакатнинг энг катта шаҳри — Касабланкада ҳарбий парад ўтказилди.

Меҳмонлар орасида авиация генерал-полковниги Н. П. Дагаев бошчилигида Марокашга келган Совет ҳарбий делегацияси ҳам бор эди.

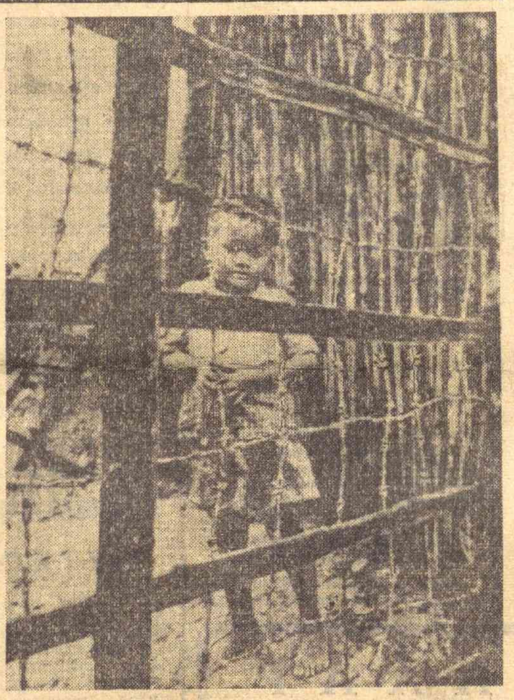

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ. Америка агрессорлари ҳамда уларнинг малайлари Жанубий Вьетнам халқини тиканли сим ўралган концлагерда сақлаш учун уринмоқдалар.

ТАСС фотохроникаси.

КАПИТАЛ МАМЛАКАТЛАРИДА

ФАВҚУЛОДДА... НОМ ЧИҚАРИШ

Американлик атоқли актриса Хеди Ламарр Голливуд универмагида ўғирлик қилиб, қўлга тушган эди. Актриса бир неча кун қамоқда ётгандан кейин судда ўзини бутунлай гуноҳкор ҳисоблагани учун уни чиқариб юборишди. Лекин текшириш пайтида Хеди Ламарр, ўзини роль ўйнашга таклиф этмаганликлари натижасида жуда оғир аҳволга тушиб қолганлигини айтиб берди. «Йиққан пулим тезда тамом бўлди: газ, электр, телефонимгача узиб қўйишди... Баъзан оч қолган кунларим ҳам бўлди...».

Суд бўлган куннинг эртасигаёқ, актриса бир йўла бир неча фильмда роль ўйнашга таклифнома олди. Йирик нашриёт фирмаси ундан кундалик ёзиб беришни илтимос қилди. Шундай қилиб, Хеди Ламарр «реклама агенти» — суд ёрдамида фавқулодда яна ном чиқарди.

КИНО ВА ФОЙДА

Испаниянинг информация ва туризм министрлиги, агар Испанияда чет элликлар фильм олаётганда шаҳар ва кўчаларнинг номи экранда аниқ кўриниб қолса, жуда катта миқдорда солиқ солиниши ҳақида қарор чиқарди. Испаниянинг қадимги архитектурасига мафтун бўлган томошабинлар ана шу ёдгорликларни ўз кўзлари билан кўришга ошиқишларини назарда тутиб, мана шу тартиб жорий этилди.

(«Советский экран» журналидан).

Вьетнам халқининг кураши якдиллик билан қўллаб-қувватланди

ДЕҲЛИ. Совет делегацияси аъзоларининг Ҳиндистон журналистлари билан ўтказилган матбуот конференциясида бундай дейилади: уруш хавфига, ҳарбий пактлар ва базаларга, атом қуроли ва мустамлакачиликка қарши курашга бағишлаб ўтказилган халқаро конференцияда Вьетнам халқининг курашини қўллаб-қувватлаш масаласи асосий мавзу бўлди. Совет делегатлари шуни таъкидлашдики, турли ҳаракатларнинг намояндалари Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронти Жанубий Вьетнам халқининг қонуний вакилидир, деган фикрга келдилар. (ТАСС).

СССРНИНГ ЮНЕСКОГА СОВҒАСИ

ПАРИЖ, 18 ноябрь. (ТАСС). ЮНЕСКО ишлари бўйича СССР комиссияси шу ташкилот тузилганлигининг 20 йиллиги муносабати билан ЮНЕСКО кутубхонасига 300 китоб ва икки ҳужжатли фильм инъом этди. ЮНЕСКОнинг 14 — бош конференциясида совет делегациясининг бошлиғи вазифасини ижро этувчи Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. О. Азимов бу совғани ЮНЕСКОнинг бош директори Рене Майога топширди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● ПАРИЖ. «Қора шарфлар» ташкилотининг аъзоси бўлган оқ танли аёллардан бир групласи кеча Жанубий Родезия парламенти биноси олдида Ян Смит режимининг Жанубий Родезияда ўтказаётган сиёсатига қарши норозилик намойиши ўтказди.

● НЬЮ-ЙОРК. «Вестингауз электрик» компаниясининг Балтиморда ҳарбий маҳсулот чиқараётган заводида электриклар касаба союзининг аъзоси бўлган 2.400 га яқин киши забастовка эълон қилди.

● ЛОНДОН. «Бритис мотор корпорейшн» компаниясининг Лонгбриждаги (Бирменгем) автомобиль заводида тайёр маҳсулотни ташийдиган 650 шофер бошлаган забастовка 8 ҳафтадан бери давом этмоқда.

● ПХЕНЬЯН. Жанубий Кореянинг Жанубий Кенсан вилоятидаги Тинхэда ўғит заводи қурилишида ишлаётган икки мингдан кўпроқ ишчи ялпи забастовка бошлади.

● БОНН. Оффенбахдаги металл ишлаш заводларидан бирида тўрт кун давом қилган забастовка ишчиларнинг ғалабаси билан тугади.

● ДЕҲЛИ. «Стэйтсмен» газетаси бир ярим ойлик танаффусдан кейин яна чиқа бошлади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ОБ-ҲАВО

Бугун республикамизнинг баъзи районларида ҳаво ўзгариб турса-да, ёғингарчилик бўлмайди. Кучсиз шамол эсиб туради. Ҳарорат 16-18 даража бўлади.

Тошкентда ёғингарчилик бўлмайди. Майин шабада эсиб туради. Кечаси 1-3, кундузи 16-18 даража иссиқ бўлади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 10.30 — Саёҳатчи қурбақа (болалар учун мультфильм). 10.55 — Ўзбекистонда Туркманистон адабиёти ва санъати декадаси. Гулла, Туркманистон. 11.35 — Ўргатувчилар (бадиий фильм).

14.00 — «Пахтакор» (Тошкент) — «Динамо» (Киев) командалари ўртасида футбол, танаффус вақтида — Спорт янгиликлари. 17.00 — Спорт гимнастикаси (СССР биринчилиги учун).

18.45 — Ўзбек рақси тарихидан.

Ўзбек тилида: 19.35 — Телевизион янгиликлар. 20.00 — Пахта байрами.

23.00 — Ўғлингиз ва бирадарингиз (бадиий фильм, рус тилида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

10.00 — Спорт гимнастикаси (СССР биринчилиги учун).

13.00 дан — Москва кўрсатади.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 20/XI да кундуз Евгений Онегин, кечқурун Оққуш кўли.

21/XI да Ўзбекистонда Туркманистон адабиёти ва санъати декадасининг ёпилиши.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 20/XI да кундуз ва кечқурун Оқ кабутар.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Йиртқич ҳайвонларни ўргатувчи Иван Рубан, ўзбек цирк коллективи ва қизиқчилар группаси.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА

20 ноябрда

Б. Кербобоев асари

МАХТУМҚУЛИ

3 парда, 7 кўринишли музикали драма.

Д. Соатқулов ва Б. Гиенко музикаси.

Туркманчадан К. Яшин таржимаси.

Постановкачи режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти, Давлат мукофоти лауреати Раззоқ Ҳамроев, дирижёрлар Қ. Усмонов, Э. Тошматов, рассом — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Г. А. Визель, балетмейстер — О. Назруллаев, хормейстер — Б. Умиджонов, концертмейстерлар — М. А. Фурман, А. Б. Малина, режиссёр ассистенти — Р. Муҳиддинова.

Спектакль кеч соат 7 ярмида бошланади. Билетлар сотилган.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

Ўзбекистонда Туркманистон адабиёти ва санъати декадаси

20 ноябрда

«ДЎСТЛИК»

концерти

Концертда: Бутуниттифоқ ва VI жаҳон фестиваллари лауреати — Туркманистон ССР давлат халқ рақс ансамбли, ансамблнинг бадиий раҳбари — КБАССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Леонид Смелянский, Туркманистон ССР халқ артисти А. Қурбонов, Туркманистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар А. Мамедова, И. Кашаева, солистлардан С. Жафарова, В. Оғажонов, О. Нурмуҳамедов, Ж. Смелянская, В. Качановлар қатнашади.

Рақсларга эстрада оркестри жўр бўлади.

Музика раҳбари — Туркманистон ССРда хизмат кўрсатган артист С. Айрапетян.

Шунингдек ўзбек халқ ашула ва рақс ансамбли, бадиий раҳбари — Наби Халилов, бош балетмейстер — Акбар Мўминов, музика раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Сайфиддин Йўлдошев, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Дилором Шерова, солистлардан Зебо Аминова, Гулшод Отабоева, Инна Горлина, Вилоят Оқилова, Дилбар Фаёзова, Фахриддин Дўстмуҳамедов, Хайриддин Фаёзов, Турсун Ғиёсовлар иштирок этади.

Концерт кеч соат 8 ярмида бошланади. Билетлар Концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан ва район кассаларида соат 12 дан сотилади.

Тошкент шаҳар Октябрь район халқ маорифи бўлими, Олий ўқув юртлари ва илмий муассасалар ходимлари касаба союзи район комитети 321-болалар боғчаси мудири Ҳ. Расулевага отаси

Шукур РАСУЛЕВНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Бизнинг адрес ва телефонлар СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545, Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323, Масъул секретарь — В34455, Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283, Партия турмуши — В33469, В37221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216, Коммунистик тарбия — В31455, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780, Совет қурилиши — В33258, Қишлоқ хўжалик — В37604, Адабиёт ва санъат — В32036, В37221, Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451, Маҳаллий ахборот — В32347, Оммавий ишлар ва хатлар — В39005, В33553, Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343, Корректура — В37162, Эълонлар — В38142, Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.